

T.C
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ, DENETİMİ, PLANLAMASI VE EKONOMİSİ
BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ

ANAOKULU AİDATLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLER

Ayten BİLGİÇ

Danışman

Prof. Dr. Abdurrahman TANRIÖĞEN

TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJE ONAY FORMU

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi, Denetimi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı öğrencisi Ayten BİLGİÇ tarafından hazırlanan “Anaokulu Aidatlarına İlişkin Görüşler” başlıklı Tezsiz Yüksek Lisans Projesi, tarafımdan okunmuş, kapsam ve niteliği açısından Tezsiz Yüksek Lisans Projesi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Abdurrahman TANRIÖĞEN

Danışman

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun
..... ocak 2018 tarih ve.....sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Şükran TOK

Enstitü Müdürü

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, tez/proje yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu proje çalışmasında;

- Proje içindeki tüm bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları, bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda, ilgili esere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- Atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- Bu projenin herhangi bir bölümünü bu üniversitede ya da başka bir üniversitede başka bir proje çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

Ayten BİLGİÇ

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimi me başladığım günden bugüne kadar her konuda yardımlarını esirgemeyen değerli hocalarıma ve özellikle bitirmem konusunda beni motive eden proje çalışmamın oluşumunda ilgi ve desteğini esirgemeyen, engin bilgi ve tecrübelerinden yararlandığım, yönlendirme ve bilgilendirmeleriyle çalışmamı bilimsel temeller ışığında şekillendiren hocam ve danışmanım Sayın Prof. Dr. Abdurrahman TANRIÖĞEN' e teşekkür ediyorum.

Projemin hazırlanması sürecinde bana okullarını açan, kendileri ve velileri ile görüşmelerim konusunda yardımcı olan bağımsız anaokulu müdürü arkadaşlarıma ve proje yazım sürecinde katkı sağlayan hayatıma girdiği günden beri desteğiyle her zaman yanımda olan sevgili Hacer İLHAN' a teşekkür ediyorum.

Hayatım boyunca her konuda olduğu gibi yüksek lisans eğitim sürecinde de gece gündüz yanımda olan, hiçbir zaman desteklerini esirgemeyen aileme, tanıştığımız ilk günden beri beni her konuda cesaretlendiren, arkamda desteğini, yanımda varlığını hep hissettiren, hayatımı kolaylaştıran sevgili eşim Yılmaz BİLGİÇ' e ve varlıklarıyla hayatımızı renklendiren çocuklarım Alperen ve Yusuf BİLGİÇ' e sonsuz teşekkürler... İyi ki varsınız.

ÖZET

Anaokulu Aidatlarına İlişkin Görüşler

Ayten BİLGİÇ

Bu araştırmanın amacı, 2017-2018 eğitim öğretim yılında, Denizli ili Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerindeki bağımsız anaokullarında çocuğu eğitim alan veliler ile anılan okulların müdürlerinin anaokulu aidatına yönelik görüşlerini incelemektir. Bu amaçla nitel araştırma yönteminin kullanıldığı bu çalışmada veriler görüşme tekniği ile toplanmış, yapılan araştırmaya, Denizli ili Pamukkale ve Merkezefendi merkez İlçelerinde görev yapan altı okul müdürü katılmıştır. Bu bağlamda, altı anaokulu müdürü ve çocuğu bu okullara devam eden yaklaşık 24 veli ile görüşme yapılmıştır. Veriler anaokullarında toplanan aidatlara ilişkin veli görüşlerini belirtmeye yönelik altı, okul müdürlerinin görüşlerini belirtmeye yönelik yedi görüşme sorusundan oluşmaktadır. Araştırmacılar tarafından hazırlanmış yarı-yapılandırılmış görüşme formu biçimlendirilmiştir. Görüşmelerde elde edilen veriler doküman haline getirilmiş, elde edilen verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırmada anaokullarında aidat toplanmasının eğitime katkısının olduğu ve velilerin ve okul müdürlerinin büyük çoğunluğunda çocukların bireysel ihtiyaçları için aidat alınması gerektiği düşüncesi hakim olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Okul müdürleri ayrıca, aidat alınmaması durumunda okulların olumsuz koşullarda eğitim vereceği ile ilgili fikirlerini beyan etmişlerdir.

İÇİNDEKİLER

TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJE ONAY FORMU	iii
ETİK BEYANNAMESİ	iv
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZET	vi
İÇİNDEKİLER	vii
BİRİNCİ BÖLÜM	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem	1
1.2. Problem Cümlesi	2
1.3. Alt Problemler	2
1.4. Amaç	3
1.5. Önem	3
1.6. Sınırlılıklar	3
1.7. Sayıtlar	4
1.8. Tanımlar	4
İKİNCİ BÖLÜM.....	6
KURAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	6
2.1 Okul Öncesi Eğitim.....	8
2.2 Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının Yeri ve Önemi	9
2.3 Okul Öncesi Eğitim Ortamları	11
2.4 Okul Öncesinde Mali Hükümler	12
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	19
YÖNTEM	19
3.1 Araştırmanın Deseni.....	19
3.2 Evren ve Örneklem	19
3.3 Veri Toplama Araçları	20
3.4 Verilerin Toplama Süreci	20
3.5 Verilerin Analizi.....	22
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	23
4.1 Birinci Alt probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	23
4.2. İkinci Alt probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	28

BEŞİNCİ BÖLÜM	38
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	38
5.1 Sonuçlar.....	38
5.2 Öneriler	39
KAYNAKLAR	41
EKLER.....	44
EK-1.....	44
ÖZGEÇMİŞ	45

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Anaokulu, zorunlu ilköğretim çağına gelmemiş olan 3-5 yaş grubundaki çocukların eğitim ve gelişim gereksinimlerini karşılamak üzere tasarlanmıştır. İnsan yaşamında en temel niteliklerin kazanıldığı süreç olan okul öncesi eğitim, kişiliğin oluşumunda büyük önem taşır.

Türkiye’de okul öncesi eğitim iki türde yapılandırılmıştır: Bağımsız anaokulları ve diğer okulların içindeki anasınıfları. Türkiye’de okul öncesi eğitim zorunlu değildir, “isteğe bağlıdır”.

Okul öncesi eğitim çağındaki çocukların gelişim döneminin hassasiyeti nedeniyle anaokulları, ilkokul ve ortaokullardan daha farklı ve özel düzenlemelere gereksinim duyarlar. Bu düzenlemeler çeşitli başlıklar altında kategorileştirilebilir. Ancak kabaca belirtmek gerekirse okul öncesi dönem çocuklarının eğitim süreçleri içinde beslenme, fiziksel donanım, güvenlik, materyal vb birçok değişkenin özel olarak ele alınması gerekmektedir. Devletin ise okulöncesi kurumlarının bazı gereksinimlerini (elektrik, doğal gaz vb) karşıladığı bilinmektedir. Bu durum ise okul öncesi eğitimin sürdürülebilmesi için öğrenci velilerinden “aidat” alınmasını zorunlu kılmaktadır. Aidat alınması ile ilgili bu husus MEB Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği (2016)’nde de dile getirilmektedir.

“Anaokulları çok önemlidir” cümlesini sürekli tekrarlayanın bir anlamı ve önemi yoktur. Önemli olan, bu okulları yaygınlaştırabilmek ve niteliğini artırabilmektir. Nitekim, anaokullarının önemi, amaçları, programları, farklı ülkelerdeki modelleri, öğretmen yetiştirilmesi gibi konularda birçok araştırma bulunmaktadır.

Anaokullarının gelir kaynaklarının neler olduğu ve bu okullar için (toplanan) parasal kaynakların yeterli olup-olmadığı ve parasal kaynağın toplanmasına yönelik bilimsel çalışmalar (Saklan ve Erginer, 2016 ve Zembat, 2012) sayıca sınırlıdır.

1.1. Problem

Türk ulusal eğitim sisteminde, en düşük okullaşma oranı okul öncesi eğitimdedir. Buna karşın, gelişmiş ülkeler okulöncesi eğitimdeki okullaşma oranını % 100’e çıkarma ve okul öncesi eğitimi daha küçük yaşlarda başlatabilme çabası içindedirler. Ancak okul

öncesi eğitimin zorunlu olmaması ve aidat ödeme zorunluluğunun bulunması, bu hedefi güçleştiren bir etken olabilir.

1.2. Problem Cümlesi

Anaokulu müdürlerinin ve ailelerin anaokulu aidatlarına ilişkin görüşleri nelerdir?

1.3. Alt Problemler

1. Çocuğu anaokuluna giden ailelerin aidatlara ilişkin görüşleri nelerdir?
 - a. Aileler anaokulunda aidat toplanmasını doğru buluyor mu?
 - b. Ailelerin toplanan aidatların kullanım alanlarına ilişkin görüşleri nelerdir?
 - c. Ailelerin toplanan aidatların miktarı konusundaki görüşleri nelerdir?
 - d. Ailelerin toplanan aidatların çocuklarının eğitimine sağladığı katkıya ilişkin görüşleri nelerdir?
 - e. Ailelerin toplanan aidatların beklentilerini karşılamaındaki etkisine ilişkin görüşleri nelerdir?
 - f. Ailelerin aidat toplanmadan okulların aynı hizmeti verebilmesine ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Anaokulu müdürlerinin aidatlara ilişkin görüşleri nelerdir?
 - a. Müdürler anaokulunda aidat toplanmasını doğru buluyorlar mı?
 - b. Müdürlerin toplanan aidatların kullanım alanlarına ilişkin görüşleri nelerdir?
 - c. Müdürlerin toplanan aidatların miktarı konusundaki görüşleri nelerdir?
 - d. Müdürlerin toplanan aidatların çocuklarının eğitimine sağladığı katkıya ilişkin görüşleri nelerdir?
 - e. Müdürlerin toplanan aidatların velilerin beklentilerini karşılamaındaki etkisine ilişkin görüşleri nelerdir?
 - f. Müdürlerin aidat toplanmadan okulların aynı hizmeti verebilmesine ilişkin görüşleri nelerdir?
 - g. Okul müdürlerinin aidat toplama ile ilgili yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşleri nelerdir?

1.4. Amaç

Bu araştırmanın genel amacı, 2017-2018 eğitim öğretim yılında, çocuğu Denizli ili Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerindeki bağımsız anaokullarında eğitim alan veliler ile anılan okulların müdürlerinin anaokulu aidatına yönelik görüşlerini incelemek önerilerde bulunarak okul öncesi eğitime katkı sağlamaktır. Bu bağlamda, altı anaokulu müdürü ve çocuğu bu okullara devam eden 24 veli ile görüşme yapılmıştır.

Böylece çocuğunu anaokuluna gönderen ailelerin ve anaokulu müdürlerinin anaokulu aidatlarına ilişkin görüşleri ayrıntılı olarak incelenmiştir.

1.5. Önem

Türkiye’de eğitimin sorunları, her dönemde varlığını korumuş ve farklı boyutlarda karşımıza çıkmıştır. Bu sorunlardan biri de okul öncesi eğitimin zorunlu olmamasıdır. Bu durum, devletin anaokulları için daha az kaynak ayırmasına ve sadece “aidat” ödeyebilecek ailelerin çocuklarına hizmet sunulmasına neden olmaktadır. Oysa özellikle gelişmekte olan ülkelerde olduğu gibi Türkiye’de de okul öncesi eğitim kurumları, olumsuz çevresel koşullarda yaşayan çocukların, diğer çocuklara göre eksik olan eğitim gereksinimlerini karşılamaktadır. Böylelikle onların ilköğretime olanaklı olduğunca eşit koşullarda başlamalarını sağlamak konusunda önemli rol oynamaktadır.

Yapılacak bu araştırma sonucunda, anaokulu aidatlarına ilişkin ailelerin ve okul müdürlerinin görüşleri ışığında okul öncesinde okullaşma oranını en üst düzeye çıkarmak ve her çocuğa eşit olanaklar sağlayıp varolan kaynakları verimli şekilde kullanmak öngörülmüştür.

Bu çalışmanın okul öncesi eğitimin yaygınlaşması, zorunlu okul öncesi eğitim, parasız okul öncesi eğitim bağlamlarına ışık tutacağı düşünülmektedir.

1.6. Sınırlılıklar

- Araştırma, Denizli il merkezindeki (Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerindeki) bağımsız anaokulları ile sınırlıdır.
- Araştırma, 2017-2018 eğitim-öğretim yılında görev yapan okul müdürlerinin ve bu okulun öğrenci velilerinin görüşleri ile sınırlıdır.

1.7. Sayılılar

Araştırmamızın planlanıp yürütülmesinde aşağıdaki sayılılardan hareket edilmiştir. Bunlar;

- 1.Görüşmelere veliler ve okul müdürleri gönüllü olarak katılmışlardır.
- 2.Görüşülen veliler ve müdürler, aidalara ilişkin gerçek görüşlerini tarafsız ve samimi bir biçimde yansıtmışlardır.

1.8. Tanımlar

Aidat: Çocuğu anaokulunda eğitim alan ailelerden, her ay düzenli olarak anaokulu yönetiminin aldığı para. Bu para 0 TL ile 180 TL arasında değişmektedir. Bu para, çocuğun okulda bulunduğu saatlerde beslenme ve temizlik giderleri için kullanılmaktadır (Tuzcu 2017, 139).

Okul Öncesi Eğitim: 3-5 yaş grubundaki çocukların gelişim alanlarını destekleyerek onları ilkokula hazırlayan eğitim.

Bağımsız Anaokulu: 37-66 aylık çocuklara eğitim veren okul. Bu okul, başlı başına bir binaya sahip olduğu için “bağımsız” sıfatına sahiptir. Diğer bir okulun içinde değildir.

Eğitimin Finansmanı: Eğitimin topluma (öğrencilere) sunumu için gerekli parasal kaynaklarının elde edilmesi sürecidir. Kamu fonları, öğrenci harçları, bağışlar, döner sermaye, sınav ve kayıt harçları vb kalemlerden oluşmaktadır (Tuzcu 2017, 128).

Eğitim, genel olarak üç farklı yöntemle finanse edilmektedir. Bunlar şöyle özetlenebilir (Tuzcu 2017, 129):

- “Tam kamusal” yöntem: Okulların tüm harcamalarını devlet karşılar. Bunu, halktan topladığı vergilerle yapar.
- “Yarı kamusal” yöntem: Okulların harcamalarının bir kısmını devlet, bir kısmını çocuğu okula giden aileler karşılar. Ailelerin ödediği paraya “harç” da denilmektedir. Bu yöntemin bir başka türü de şöyledir: Devlet, özel sektör tarafından işletilen okulların yaptığı harcamaların bir kısmını “destek (özendirme/teşvik) adı altında karşılar.
- “Tam özel” yöntem: Devlet, okulların harcamalarına hiçbir biçimde karışmaz. Okullar, tamamen özel sektör tarafından işletilir. Bunu, okuldaki öğrencilerin ailelerinden aldığı paralar ile yapar.

Eğitim harcamaları: Genel ve katma bütçeli dairelerden, özel kesim ve kamu ekonomik kuruluşları bütçelerinden eğitim hizmetlerine yapılan tüm harcamalardır. Başka bir deyişle eğitim harcamaları, eğitim kesimine ayrılan tüm parasal kaynaklardır (Âdem 1993: 94).

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Eğitim harcamalarında cari fiyatlarla yıldan yıla görülen büyük artışın nedenlerini, toplumsal ve ekonomik kalkınmanın zorunlu kıldığı nitelikli insangücü gereksiniminin yıldan yıla artmasıyla ya da eğitimin uzun dönemde verimliliği yüksek bir yatırım sayılmasıyla açıklamak yetersiz olur. Bilindiği gibi planlı kalkınma politikası izlemenin temel amacı, eldeki sınırlı kaynakların çeşitli kesimler arasında dengeli bir biçimde bölüştürülmesini, en etkili biçimde kullanılmasını sağlamak, toplumun gereksinimlerinden tümünü bir bütün içinde karşılamaktır. Kuşkusuz bir eğitim yöneticisi için temel sorun budur ya da bu olmalıdır. Eğitim sistemi ve ekonominin nitelikli insangücü gereksinimini dikkate alarak öğrenci sayısı gelişmeleri hesaplanmalıdır. Öğrenci başına harcamalar tahmin edilirken, eğitim sisteminin hızlı bir biçimde gelişmesinin sağlanabilmesi için, toplam ne kadar parasal kaynağa gereksinim duyulacağı hesaplanmalıdır (Âdem 1993, 93).

Planlama çalışmalarının hareket noktası olarak, daha önceki dönemlerde gerçekleşen durum esas alınmalıdır. Okul çağındaki tüm nüfusu temel eğitimden geçirmek, çağ nüfusunun büyük bir kısmının ortaöğrenim görmesini sağlamak, hızla gelişen Türk ekonomisinin günden güne daha çok gereksinim duymaya başladığı nitelikli insangücünü yetiştirmek için, üniversite kapısında yükseköğrenim istemiyle beklemekte olan yüzbinlerce gencin de öğrenim olanaklarından da yararlanması için; eğitimdeki ekonomik sorunlar incelenmek zorundadır (Âdem 1993, 94).

Devlet kamusal hizmetlerin karşılanmasını üzerine alınca, vergi koyma gücünü kullanır, resim ve harçlar alır ve gerekirse yurttaşlarından borç alma yoluna gider. Devlet, çalışmalarını yürütürken, piyasa-fiyat mekanizmasından yararlanmadığı gibi, düzenleyici birtakım kararlarla kendileri istemese bile yurttaşlarının bazı hizmetlerden zorla yararlandırılmasını sağlamaya çalışır. Bu tip hizmetlerin başında eğitim gelir. Bu nedenle hemen hemen tüm ülkelerde, uygulamada aksaklıklar olsa da, en az düzeyde eğitim görmeyi ya da okula gitmeyi zorunlu kılan ve çocuklarını bundan yoksun bırakan ana-babayı cezalandıran yasalar çıkarılmıştır. Bilindiği gibi Türkiye’de ilköğretim, yasal bir zorunluluktur. Çünkü, ekonomik bakımdan kendi gereksinimlerine göre rasyonel hareket eden bir aile, aile bütçesini desteklemesi amacıyla, çocuğunun çok genç yaşta

işgücü ordusuna girmesini isteyebilir. Bu davranış, kısa dönemde aile bakımından yararlı olsa bile, çocuk bakımından ne kısa ne de uzun dönemde; çocuk, aile ve toplum yönünden ise uzun dönemde yararlı değildir. Bu nedenle toplum, ekonomik rasyonelliği bir kenara iter ve çocukların fiziki ve fikri yetenekler bakımından ücret karşılığında iş görme gücüne ulaşabilecekleri bir yaşa kadar ya da belli bir miktar ve düzende eğitim görünceye kadar okula devam etmesini zorunlu kılar. Nasıl ekonominin daha kaliteli mal üretmesi beklenmekte ise, bir kamu hizmeti olan eğitim hizmetinin de, zaman içinde niteliğinin yükseltilmesi ve geliştirilmesi, ilgili kurumların temel görevlerindedir (Serin 1979, 90).

Ücretsiz eğitim sisteminin, aileler için dolaysız maliyeti söz konusu değildir ya da önemsenmeyecek kadar küçüktür. Dolaylı katkı ise, vergi gelirlerinden eğitime ayrılan kısmın aileye isabet eden miktarı kadar olup, bunun da aile birimleri bakımından, toplam içinde, ihmal edilebilecek kadar küçük olduğunu belirtmeye gerek yoktur. Bu açıklamalardan sonra eğitimin maliyeti, eğitim sisteminin genişlemesi ve işleminin topluma olan maliyeti şeklinde tanımlanabilir. Bu tanım da eğitim hizmetinin üreticileri ve tüketicileri tek bir birim haline gelmektedir. Bu tanım aynı zamanda, toplumun eğitim için harcadığı parasal olan ve olmayan olanakların hesaba katılmasını içermektedir, önerisini sunmuştur (Serin 1979, 94).

Eğitim düzeninin, hızla gelişen ekonominin nitelikli ve yüksek nitelikli insangücü gereksinimini ve ulusun eğitim istemini karşılaması isteniyorsa, herkese yetenekleri ölçüsünde eğitim sunulması isteniyorsa, yeni gelir olanakları aranmalıdır. Eğitim çalışmalarının (etkinliklerinin) istenilen düzeyde yürütülmesi, her şeyden önce yeterli parasal kaynakların araştırılmasını, sağlanmasını, okullar arasında dengeli bir biçimde bölüştürülmesini ve etkili bir biçimde kullanılmasını zorunlu kılmaktadır. Bu açıdan eğitim kesimine ilişkin kararları olumlu ya da olumsuz yönde etkileyen eğitim bütçesinin incelenmesi önemlidir (Âdem 1993, 183 ve 184).

1999-2000 eğitim-öğretim yılında Türkiye’de okulöncesi eğitim kurumu olarak, 506 anaokulu, 7.717 anasınıfı, 348 uygulama sınıfı, 923 Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu’na bağlı kurumlar ile 388 adet 657-191. maddeye göre açılan kurum bulunmaktaydı (MEB, 2000). Son yıllarda ortaya çıkan veriler daha verimli bir tablo ortaya koymaktadır. Okul öncesi eğitime ilişkin olarak 2015 -2016 Eğitim Öğretim yılında ülkemizde 27.793 okul, 1.209,661 öğrenci ve 72.228 öğretmen sayısına ulaşıldığı bildirilmektedir(eğitimsen.org.tr).

Bu gelişmeler hala gereksinime yanıt vermekten uzaktır. Türkiye’de okulöncesi eğitim sistemi gerek nitelik gerekse nicelik açısından gereksinmeyi karşılayacak düzeyde değildir. Okulöncesi eğitimde okullaşma oranı, Altıncı Kalkınma Plânında 1993-1994 eğitim-öğretim yılında % 11.5, Sekizinci Kalkınma Plânında % 25 olarak belirlenmiş olmasına karşın, gelişmiş ülkelerde okullaşma oranının % 90'lara ulaştığı göz önünde bulunursa, bu alandaki çalışmalara hız verilmesi gerektiği görülmektedir (DPT, 1989 ve DPT, 2000).

Sayısal yetersizliğin yanı sıra okulöncesi eğitim kurumlarının gerek fizikî kapasite, gerekse personelin nicelik ve niteliği, kurumların araç-gereç gereksinimini karşılamaktan uzaktır. Kamu anaokulları ile özel sektör tarafından işletilen anaokulları arasında, gerek fiziksel yapı gerek donanım açısından farklar bulunmaktadır. İster kamu, ister özel olsun niteliği artırmak ve fiziksel koşulları iyileştirmek için gerekli denetimin ve yaptırımların sağlanması gerekmektedir.

İnsanlık tarihi ile başlayan var olma ve varlığını sürdürme mücadelesi, günümüzde olduğu gibi gelecekte de devam edecektir. Kuşkusuz bu mücadele, insan yaşamı için gerekli olan kıt kaynakların paylaşılması üzerinde yoğunlaşmıştır.

Kaynakların yetersizliği ya da tükeneceği kaygısı, insanları her zaman daha fazla pay alma arayışına yönlendirmiştir. Payını arttırma çabalarının şekli, içinde bulunulan çağın olanak ve koşullarına göre farklılıklar göstermiştir. Bir insanın avlanmak için kullandığı ok ve yayına sahip olmaktan tutun, ülkeler arasındaki soğuk savaş ve nükleer tehdide varan mücadele şekilleri tarihin akışında yerini almıştır.

2.1 Okul Öncesi Eğitim

Günümüzde çocuk gelişiminin önemi ve bu döneme yönelik eğitim programlarının çocuklar ve aileleri üzerindeki olumlu etkileri konusunda görüş birliğine varılmıştır. Bu konu ile ilgili yapılan çalışmalar ise günden güne önem kazanmaktadır. Tartışmalar erken çocukluk eğitimi programlarına yapılan yatırımların arttırılması üzerinde yoğunlaşmaktadır (Kerem ve Cömert,2005:156).Okul öncesi eğitim, çocuğun doğduğu günden, temel eğitime başladığı güne kadar geçen yılları kapsayan ve sonraki yaşamlarında önemli roller oynayan; bedensel, psiko motor, sosyal, duygusal, zihinsel ve dil gelişimlerinin büyük ölçüde tamamlandığı, ailelerde ve kurumlarda verilen kişiliğin şekillendiği gelişim ve eğitim süreci olarak tanımlanabilir (Oktay,1985).

Okul öncesi eğitim, çocuğun eğitiminin ilk basamağını oluşturması nedeniyle önem kazanmaktadır. Bu dönemde verilen eğitimin niteliği, çocuğun gelişim ve yaşantısını etkilemektedir. Okul öncesi dönemde verilen kaliteli eğitim, çocukta öğrenmeyi ve öğrenmeye istekli olmayı arttırmakta ve tüm yaşantısında başarılı olmasını sağlamaktır (Kerem ve Cömert; 2003:156). Okulöncesi dönem, çocuğun çevresini araştırıp tanımaya çalıştığı, çevresiyle iletişim kurmaya istekli, meraklı, hayal gücünün kuvvetli ve sorgulayıcı olduğu, yaşadığı toplumun değer yargılarını ve o toplumun kültürel yapısına uygun davranış ve alışkanlıkları kazanmaya başladığı, kişiliğinin temellerinin atıldığı dönemdir (Çeliköz ve Erişen,2013:301).

Okul öncesi eğitim 0-6 yaş grubu çocuklarına, gelişim düzeylerine uygun, zengin bir uyarıcı çevre olanağı sunan, yaratıcılık başta olmak üzere, onların gelişimlerinin bütün yönleri ile destekleyen, çocuğa yakın çevresinin ve ulusunun sosyal-kültürel değerleri ile evrensel değerleri birbiri ile çelişmeyen bir anlayışla tanıtmayı amaçlayan, isteğe bağlı, planlı bir davranış kazandırma sürecidir. Okul öncesi dönem, çocuğun gelişiminin çok hızlı ve kritik olduğu yıllardır. Kalıtımın yanında, çocuğun doğum öncesinden başlayarak etkileşim halinde olduğu çevreden kazandıkları onun yetişkinlikteki kişiliğini, alışkanlıklarını, değer yargılarını biçimlendirmektedir. Bu nedenle, eğitim yıllarına yön veren bir süreçtir (Halavuk, 2013:4).

Bireyler farklı aile ortamları içinde yetişmektedir. Yetersiz aile koşulları içinde yetişen çocukların ilerideki yaşantılarında başarısız, kendine güveni olmayan ve hatta topluma suç unsuru oluşturabilecek kişiler olması mümkün olabilir. Bu tür bireylerin ileride ortaya çıkabilecek olumsuz yönlerini erken yaşlarda verilen eğitim ile engelleyerek sağlıklı ve nitelikli bireylerin oluşması sağlanabilir (Oktay, 1999:190)

2.2 Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının Yeri ve Önemi

Çocukluk dönemi, insanda “varlığın” yaşam yolculuğunun başladığı süreçtir. Çocuğun şekillenen kişiliğinin de; desteklenmesi gereken bir dönem olduğunu, göz ardı etmemek gerekir. Ailenin bilinçli anlamda eğitime katılımının sağlanması gerektiği gerçeğinden yola çıkarak; bu yıllarda en önemli eğitim; onlar için hava kadar su kadar gerekli olan okulöncesi eğitimidir (Halavuk, 2013:6).

Bilimsel ve sistematik bir organizasyon ile yönlendirilmesi gereken okul öncesi eğitim, tüm eğitim sisteminin en önemli basamağını oluşturmaktadır (Tuğrul, 1993:18). Günümüzde okul öncesi eğitim kurumlarının önemi hemen herkes tarafından kabul

edilmektedir. Ancak, okul öncesi eğitim kurumlarının işlevini, çalışan annelerin çocuklarını bıraktıkları bir çeşit bakım kurumu gibi değerlendirerek açıklamak doğru değildir. Anneler çalışsın ya da çalışmasın, okul öncesi dönemdeki çocukların tümü, gelecekteki eğitim yaşantılarının ilk basamağında okul öncesi eğitim kurumlarından geçmelidir (Yörükoğlu,1992).

Okul öncesi eğitim kurumları; kişiliğin şekillendiği bu dönemi, çocukların fiziksel, sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimleri açısından en sağlıklı şekilde geçirmesini, onları hayata hazırlamayı ve aileyi okul öncesi eğitimi konusunda bilgilendirmeyi amaçlamaktadır. Çocuk tüm gelişimlerine ilişkin temel bilgi, beceri, tutum ve alışkanlıkları ailede kazanmaktadır. Bu açıdan aile, çocuğun bakımı, gelişimi ve eğitiminden sorumlu başlıca kurum olma özelliği taşımaktadır. Aileden sonra, okul öncesi eğitim kurumları çocuğu toplumsal yaşama hazırlamada aileyi destekleyen kurumlar olarak sistem içinde yerlerini almaktadır. Bu doğrultuda, özellikle gelişmekte olan ülkelerde olduğu gibi Türkiye’de de okul öncesi eğitim kurumları, olumsuz çevresel koşullarda yaşayan dezavantajlı bölgelerdeki çocukların diğer çocuklara göre eksik yöndeki eğitim ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Böylelikle onların ilköğretime mümkün olduğunca eşit koşullarda başlamalarını sağlamak konusunda önemli rol oynamaktadır (Kandır, 2001).

Çocukların keşfetmek ve öğrenmek için doğal bir eğilimleri vardır. Öğrenme çok erken yaşlarda başlar ve hayat boyu devam eder. Çocuklar dünyaya geldikleri ilk andan itibaren, daha okula başlamadan çok önce öğrenmek ve keşfetmek için büyük bir heves duyarlar: etkin bir şekilde çevrelerini keşfederler, iletişim kurmayı öğrenirler ve çevrelerinde gördükleri şeylere dair fikirler oluşturmaya başlarlar. Okul öncesi dönem beyin gelişiminin ve sinaptik bağlantıların kurulma oranının en yoğun ve hızlı yaşandığı dönemdir. Beyin gelişimi çocuğun bilişsel, dil, motor, sosyal ve duygusal gelişimi için güçlü bir zemin oluşturur. Bu nedenle çocuklar özellikle okul öncesi dönem olarak adlandırılan yaşamın ilk altı yılında çok hızlı büyürler ve bu gelişim alanlarında şaşırtıcı bir hızla yetkinleşirler. Böylece çocuğun kendi potansiyelini gerçekleştirmesinin ve toplumun üretken bir bireyi olabilmesinin yolu açılmış olur. Beyin okul öncesi dönem boyunca hızlı geliştiği için bu dönem, beynin çevresel etkilere en açık olduğu dönemdir. Bu kapsamda çevre, çocuğun gelişimini ve öğrenme motivasyonunu derinden etkiler. Çocuğun ne kadar keşfedebileceği, neler öğrenebileceği ve hangi hızla öğrenebileceği çocuğun çevresinin ne kadar destekleyici olduğuyula ve çocuğa ne gibi olanaklar sunulduğuyula yakından ilişkilidir. Çevresel etkiler çocuğun beyin gelişimini olumlu yönde

etkileyebileceği gibi, olumsuz çevre koşullarına bağlı olarak istenmeyen bir şekilde de etkileyebilir. Çocuğun sağlıklı bir beyin gelişimine sahip olabilmesi için okul öncesi dönem boyunca sağlıklı beslenmesi, zengin uyarıcı bir çevre içinde bulunması ve çocuğa yeni öğrenme fırsatlarının sunulması gerekmektedir. Çevre, uyaranlar bakımından ne kadar zengin olursa çocuk o kadar hızlı gelişir ve öğrenir. Ancak çocuğun ilk yıllarını uyaranların yetersiz olduğu, duygusal ve fiziksel desteğin yeterince sunulmadığı ve yeni öğrenme fırsatlarının yaratılmadığı bir çevrede geçirmesi çocuğun beyin gelişimini olumsuz etkiler. Bu durum ise çocuğun dil, bilişsel, motor, sosyal ve duygusal gelişim alanlarında gecikmeler görülmesine, ayrıca davranış problemleri sergilemesine yol açar. Erken yaşam deneyimleri çocuğun okula, öğrenmeye ve kendi becerilerine dair geliştireceği tutumları belirler ve okul başarısını etkiler. Okul öncesi dönemde olumlu deneyimler yaşayan çocuk okula, öğrenmeye ve kendi becerilerine dair olumlu tutumlar geliştirir. Çocuğun erken yaşta olumsuz deneyimler yaşaması ise onun bütün eğitim yaşamını etkileyecek problemler yaşamasına neden olabilir. Okul öncesi çağda olumsuz deneyimleri olan çocuğun özdeğerinin düşük olduğu, okulda ve okul sonrası yaşamda düşük başarı gösterdiği ve daha fazla davranış problemi sergilediği bilinmektedir. Çocuğun sağlıklı bir şekilde büyüebilmesi, gelişebilmesi ve öğrenmeye karşı olumlu tutumlar geliştirebilmesi için nitelikli bilişsel uyarıcıların, zengin dil etkileşimlerinin, olumlu sosyal ve duygusal deneyimlerin çocuğa sunulduğu ve çocuğun bağımsızlığının desteklendiği bir çevrenin yaratılmasına ihtiyaç vardır. Bu ise ancak sağlıklı bir aile ortamı ve nitelikli bir okul öncesi eğitim ile mümkündür (Okulöncesi Eğitim Programı,2013:12).

2.3 Okul Öncesi Eğitim Ortamları

Çocuk çevresi ile etkileşime girdiğinde pek çok farklı deneyimle tanışma fırsatı bulmakta ve bu deneyimler onun zekâ gelişiminde etkin rol oynamaktadır. Piaget' ye göre; çocuk çevresiyle etkileşimde buldukça var olan zihinsel yapılarını değiştirmekte ve yeni şemalar oluşturmaktadır. Çocukların zihinsel yapılarını geliştirmek için çevresinde uyarıcı, dikkat çekici materyallerin bulunması önemlidir.

Çocuğun sağlıklı eğitim ortamlarında bulunup zengin uyarıcılarla etkinliklere katılımı özgüven sağlamasına ve kendini kanıtlamasına ortam hazırlar. Sevinç ve üzüntülerini diğer bireylerle paylaşması bilinçaltını rahatlatır. Kendine yeten ve kendisiyle barışık bir birey olmasını kolaylaştırır. Çocukları yeterlilikleri yüksek eğitim ortamlarında farklı yöntem ve tekniklerle ilkokula hazırlayan okul öncesi eğitim kurumlarının çocuk

psikolojisi üzerinde olumlu etkiyi sağlayabilmesi için idarecisi, personeli, eğitim programı, beslenme ve gıda kalitesi kadar bina kalitesi de çok önemlidir. Bir okul öncesi eğitim kurumunda okul öncesi eğitimin niteliğinin belirleyicilerinden biri, kurumun fiziksel konumunun düzenlenme biçimi ve donanımdır. Uygun şekilde düzenlenmiş ve yeterli miktarda materyalle donatılmış bir okul öncesi eğitim kurumu, her şeyden önce sağlıklı, güvenli ve çekici olarak çocukların tüm gelişimlerine yöneliktir.

2.4 Okul Öncesinde Mali Hükümler

Okul öncesi eğitim kurumlarında ücret tespit komisyonu ve ücretin tespiti

MADDE 67 – (1) Okul öncesi eğitim hizmeti resmî okul öncesi eğitim kurumlarında ücretsizdir. Ancak çocukların beslenme, temizlik hizmetleri ve eğitim programının uygulanmasına yönelik eğitim materyalleri için ücret alınır. Alınacak bu ücret, ücret tespit komisyonunca nisan ayında tespit edilir.

(2) Komisyon, okulun bulunduğu il/ilçe millî eğitim müdürünün başkanlığında; okul öncesi eğitimden sorumlu il millî eğitim müdür yardımcısı veya şube müdürü, anaokulu ve bünyesinde ana sınıfı bulunan her derece ve türden birer okul müdürü ve alan/bölüm şefi ile anaokulu, ana sınıfı ve uygulama sınıfı öğretmenleri arasından seçilecek birer temsilci, iki okul-aile birliği başkanı ve varsa bu işte görevli memur veya döner sermaye saymanından oluşur. Kararlar oy çokluğuyla alınır. Oyların eşit olması durumunda başkanın oyu iki oy sayılır.

(3) Alınacak aylık tavan ücret tespit edilirken, çevrenin ekonomik durumu göz önünde bulundurulur. Tespit edilecek aylık ücretin tavanı hiçbir şekilde okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması ve geliştirilmesini engelleyecek, velilerin ekonomik durumlarını zorlayacak şekilde yüksek tutulamaz.

(4) Komisyon kararı, valiliğin onayından sonra yürürlüğe girer. Belirlenen tavan ücretleri il millî eğitim müdürlüklerince Bakanlığa bildirilir ve il millî eğitim müdürlüğünün internet sayfasından duyurulur.

(5) Okul yönetimi (Değişik ibare:RG-23/10/2014-29154) il/ilçe ücret tespit komisyonunca belirlenen tavan ücreti aşmayacak şekilde veliden alınacak aylık aidatı belirler. Karar, okul müdürlüklerince velilere duyurulur. Ancak çocuklara sunulmayan hizmet için velilerden ücret talep edilemez.

(6) Beslenme saatlerinde çocuklara refakat etmek zorunda olan öğretmen ve yardımcı personel de 15/8/1983 tarihli ve 83/6950 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulan Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul Pansiyonları Yönetmeliği hükümlerine göre yemek hizmetinden yararlanır. Okul öncesi eğitim kurumlarında ücretin alınması ve bütçenin hazırlanması

MADDE 68 – (1) Okul yönetimi, velilerden alınan aylık ücret için (Değişik ibare: RG-25/6/2015- 29397) kamu bankalarından birinde hesap açar. Veliler, kendileri ile yapılan sözleşmeye göre EK-2, çocuklarının aylık ücretini her ayın 15'ini takip eden ilk üç iş günü içinde banka hesabına yatırarak dekontunu okul yönetimine teslim eder. Banka olmayan yerleşim birimlerinde aylık aidat, okul yönetimince velilerden belge karşılığında alınır. Okul yönetimince yirmi iş günü içinde bankadaki hesaba yatırılır. Yaz aylarında yapılan eğitimde velilerden o yıl için tespit edilen ve alınan aidat miktarı kadar ücret alınır.

(2) Eylül ayında ücret tam olarak alınır ancak haziran ayında ücret alınmaz. Yarıyıl tatilinde ise aylık ücret tam olarak tahsil edilir. Okula kayıt yaptıran, ancak hiçbir hizmet almadan kayıttan vazgeçen velilere ödedikleri aidat iade edilir.

(3) Aylık ücret, velilerin istekleri dışında topluca tahsil edilemez. Belirlenen ücretin dışında kayıt için velilerden ayrıca ücret alınmaz.

(4) Durumlarını belgelendirmeleri kaydıyla şehit, harp malûlü ve muharip gazi çocukları ile okul öğrenci kontenjanının 1/10'u oranındaki yoksul aile çocuklarından ücret alınmaz. Bu durumdaki çocuklardan engelli olanlara öncelik tanınır.

(5) (Değişik ibare: RG-25/6/2015-29397) Resmî okul öncesi eğitim kurumlarında ücret tespit komisyonunca belirlenen ve velilerden alınan ücretlerden oluşan gelirin harcamasını gösteren tahminî bütçe, eylül ayında hazırlanarak okul müdürünce onaylanır. Onaylanan tahminî bütçe en geç yirmi iş günü içinde e-Okul sisteminde EK-12'ye işlenir (Okulöncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği [MEB], 2014:67).

“Erken çocukluk eğitimi” olarak da adlandırılan okulöncesi eğitim, çocukların gelişimlerini toplumun kültürel değerleri yönünde gerçekleştirmeye çalışan, duyguların gelişimini ve algılama gücünü artırarak akıl yürütme sürecinde çocuklara yardımcı olan yaratıcılığını geliştiren; çocukların milli, manevi, ahlaki, kültürel ve insani değerlere bağlılığını sağlayan; kendini ifade etmesine, özdenetimlerini sağlayabilmesine ve bağımsızlık kazanmasına olanak sağlayan, sistemli bir eğitim sürecidir (Yılmaz 2003:13 ve OÖEGM 2006).

Anaokulu aidatı bağlamında Türkiye’de çok az sayıda araştırma yapılmıştır. Bu araştırmalardan biri “Türkiye’de Okul Öncesi Eğitime İlişkin Politika ve Finansman Uygulamaları” adıyla Saklan ve Erginer (2016) tarafından yapılmıştır. Nitel desende gerçekleştirilen araştırmada, Türkiye’de okulöncesi eğitimin finans kaynakları hakkında okul yöneticisi, okulöncesi eğitim öğretmeni ve veli görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışma sonuçlarına göre, katılımcıların çoğunluğu, okul öncesi eğitimin finansmanının devlet tarafından karşılanması gerektiğini belirtmişlerdir. Öte yandan bazı katılımcıların okul öncesi eğitimin finansmanına yönelik olarak özel kişi kurum ve kuruluşların da destek olması gerektiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca çalışmaya katılan velilerin aidat uygulamasının kaldırılması gerektiğini düşündükleri anlaşılmıştır.

Doğrudan anaokulu aidatları bağlamında olmamakla beraber, Cinoğlu, Aslantaş ve Öztürk (2012), anaokullarının velilerden taleplerini ve bu taleplerin yasal dayanaklarını değerlendirme amaçlı bir çalışma gerçekleştirmiştir. Çalışma sonuçlarına göre, aylık ücretlerin (aidat) yasal mevzuata uygun olduğu, ancak bunun dışında yasal olmayan parasal taleplerin de bulunduğu tespit edilmiştir.

Bir başka çalışma, Zembat tarafından 2012 yılında yapılan “Okul Öncesi Öğretmenlerinin Okul Yöneticisi, Meslektaşları ve Aileler Bağlamında Algıladıkları Çatışma Durumlarının İncelenmesi” adlı araştırmadır. Çalışma sonuçlarına göre, diğer başka bulguların yanında, ailelerin okula ödediği aidatların kullanımı sırasında yaşanan çatışma durumları, öğretmenler açısından en sık dile getirilen çatışma durumu olarak belirtilmiştir.

Alanyazında anaokullarında aidat ile ilgili yapılan araştırmalardan Selçuk Kundakçı’nın (2013) çalışmasının sonuçlarına göre; Eğitim ortamlarının veliler tarafından değerlendirilmesi, eğitim ortamının kalite göstergeleri bakımından önemli bir ölçüt olarak kabul edilebilir. Eğitim sisteminin bir parçası olan velilerin bakış açısıyla eğitim ortamlarının ve eğitim sürecinin değerlendirilmesi, eğitim hizmetlerindeki eksiklikleri ortaya çıkarabilecek ve eğitim hizmetlerindeki kaliteyi artırabilecek katkılar sağlayabilir. Yapılan araştırmalarda (McWayne, Campos ve Owsianik, 2008; Fantuzzo, Perry ve Childs, 2006), velilerin okuldan beklentilerinin ve memnuniyet düzeylerinin belirlenmesiyle, eğitim kurumları için önemli geri bildirimlerin sağlandığına dair bulgular tespit edilmiştir. Okulun verdiği eğitim hizmetinin belli bir standarda ulaşmış olmadığını anlamada, aile görüşlerinin önemi sık sık vurgulanmaktadır. Fantuzzo, Perry ve Childs (2006), velilerin eğitim hizmetlerindeki memnuniyetlerinin saptanmasının, aynı zamanda onların eğitim sürecine dahil olmalarına ve okulların aileyle işbirliği yapmasına imkan sağladığına vurgu

yapmaktadır. McWayne, Campos ve Owsianik (2008), velilerin okuldan aldıkları hizmetlerden memnuniyetleriyle, okuldaki eğitim sürecine katılımları arasında anlamlı bir ilişkisi olduğuna değinerek benzer sonuçlara ulaşmıştır .

Araştırma sonuçlarına göre, velilerin büyük çoğunluğu (% 65,54), çocuklarını anasınıfına göndermelerinde zorunlu okul öncesi eğitim pilot uygulamasının çok da etkili olmadığını, zaten göndereceklerini ifade etmişlerdir. Ancak uygulamadaki zorunluluktan dolayı çocuğunu okula gönderen % 30,45'lik dilimi oluşturan velilerin azımsanmayacak sayıda olduğu göze çarpmaktadır. Altun, Küçükturan, Altun, Avcı, Tekmen, Yiğitcan ve Temiz'in (2007) yapmış oldukları araştırmaya göre, ailelerin çocuklarını okul öncesi kurumuna göndermemelerinin nedenleri; ekonomik nedenler (% 30), okul öncesi eğitimin öneminin bilinmeyişi (% 23), ailelerin okul öncesi eğitimi gereksiz olarak algılamaları (% 13), bu konuda yeteri kadar bilgilendirme çalışmalarının yapılmaması (% 14) ve eğitimin zorunlu olmaması (% 4) olarak belirlenmiştir.

Bu bağlamda araştırma bulgularına göre % 33,33'lük bir veli grubunun uygulamadaki zorunluluktan ve farklı nedenlerden dolayı çocuklarını anasınıfına göndermelerinde, son yıllarda gerek MEB ve paydaşlarının, gerekse sivil toplum kuruluşlarının okul öncesi eğitimle ilgili yaptıkları bilinçlendirme çalışmalarının etkili olduğu düşünülebilir.

Velilerin önemli bir kısmı (% 42,31), çocuklarının öğrenim gördüğü okullardaki fiziki altyapının yeterli olduğunu düşünürken, azımsanmayacak sayıda bir grup (% 33,33) tam aksini düşünmektedir. Olumsuz yönde görüş bildiren velilerin belli konularda şikayetlerinin olduğunu belirtmek gerekir. Özellikle zorunlu eğitim uygulamasından sonra ortaya çıkan sınıf ihtiyacı, sınıf niteliğine uygun olmayan yerlerin sınıfa dönüştürülmesi ile giderilmeye çalışıldığı düşünülmektedir. Bu yüzden bu tür sınıf ortamlarına genel olarak velilerin tepkilerinin arttığı söylenebilir.

Bunun yanında tuvalet ve lavaboların sağlık açısından ve çocukların gelişim özellikleri bakımından uygun olmadığını belirten veli sayısının fazla oluşu da göze çarpmaktadır. Okulun ve sınıfın fiziki şartlarının kısmen yeterli olduğunu düşünen velilerin büyük çoğunluğunun, tuvalet ve lavaboların temizliği ile sınıfa olan uzaklığından şikayetçi olduğu görülmüştür. Ancak sınıfın ısınma problemi ile araç-gereç eksikliğinin olduğunu belirten velilerin azımsanmayacak sayıda olması önemli bulgular olarak değerlendirilebilir.

Velilerin yarısından fazlası çocuklarının öğrenim gördüğü okulları, öğretmen ve yardımcı personel açısından yeterli bulmaktadır. Ancak personel ihtiyacı olduğunu düşünen veliler, özellikle yardımcı personel ihtiyacına vurgu yapmaktadırlar.

Velilerin yarısı (% 50,48), çocuklarının öğrenim gördükleri okul tarafından herhangi bir maddi edilmediğini ifade etmişlerdir. Ancak görüşler değerlendirildiğinde, sürecin kaynak talep etmekten çok, ihtiyaç listesinin belirlenip veliler tarafından temin edilmesi şeklinde işlediği görülmüştür. Bunun yanında okulların maddi kaynak toplamasıyla ilgili veli görüşlerine göre çeşitli uygulamaların yapıldığı ortaya çıkmıştır. İhtiyaçları gereğince okullar aidat, yardımcı personel ücreti, kayıt parası, temizlik malzemelerinin temini vb. için çeşitli miktarlarda parayı velilerden elden veya banka hesabına yatırılmasıyla talep ederken; diğer bir kısmı benzer yöntemlerle, kırtasiye malzemesi, eğitim seti, kitap temini veya beslenme ihtiyaçlarına göre çocuklara yönelik maddi kaynak toplamaktadırlar. Bunun yanında bazı okulların maddi kaynak yerine temizlik ve kırtasiye malzemesi, öğretim materyalleri, araç-gereç listesi oluşturarak aynı yardımlar da talep ettiği göze çarpmaktadır. Saklan (2011) ise bu araştırma sonuçlarından farklı olarak, araştırmasında velilerin büyük bir bölümünün, okul öncesi eğitim kurumlarında kendilerinden çeşitli adlar altında maddi kaynak toplandığı bulgusuna ulaşmıştır. Cinoğlu, Arslantaş ve Öztürk (2012) araştırmalarında yine bu araştırmadan farklı olarak, okul öncesi eğitimde velilerden başlıca “İlk Kayıt Ücreti”, “Malzeme Listesi”, “Aylık Ücret (Aidat)”, “Aylık Ücret Dışı Parasal Talepler” olmak üzere çeşitli başlıklar altında malzeme ya da parasal taleplerde bulunulduğu bulgularına ulaşmışlardır.

Velilerin büyük bir çoğunluğu (% 64,26), okul öncesi eğitimin devlet tarafından finanse edilmesi gerektiğini düşünmektedirler. Bu nedenle velilerin okul öncesi eğitimi, zorunlu eğitim kapsamında yer almasından dolayı kamusal bir hizmet olarak gördükleri düşünülebilir. Saklan'ın (2011) araştırmasına göre de velilerin önemli bir kısmı (% 59,60), okul öncesi eğitimin finansmanını devletin karşılaması gerektiğini belirtmişlerdir ve bu yönüyle iki araştırma bulguları birbiriyle paralellik göstermektedir.

Velilerin % 36,86'lık bir kısmı, zorunlu okul öncesi eğitim pilot uygulamasını olumlu bulduğu şeklinde görüş belirtirken, eksikliklerin bulunduğunu düşünen veliler sırasıyla fiziki altyapı sorunları, finansal kaynak sorunları ve öğretim programının yetersizliği konularına dikkat çekmişlerdir. Olumsuz yönde görüş belirten velilerin bu düşüncelerinin, genel olarak kalabalık sınıf mevcutlarından ve bazı okullarda çocuk

sayısının artmasından dolayı kullanılmayan depo/arşiv odası gibi mekânların okul öncesi eğitim sınıfına dönüştürülmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Eğitim kurumlarında verilen hizmetin niteliğinin belirlenmesinde, kurum içi çalışanların görüşleri kadar, kurum dışında bulunan velilerin görüşleri de önemlidir. Yapılan araştırmalarda (McWayne, Campos ve Owsianik, 2008; Fantuzzo, Perry ve Childs, 2006), okul aile işbirliğinin geliştirilmesiyle eğitim sisteminin başarısı arasında anlamlı bir ilişki olduğuna vurgu yapılmaktadır. Bu nedenle velilerin eğitim sürecine dahil edilmesinin, çocukların başarısına ve eğitim hizmetlerinin kalitesine olumlu katkılarının olabileceği düşünülmektedir. Özellikle son yıllarda erken çocukluk eğitiminin önemi hakkında veli bilinçlendirme çalışmalarının artırılmasıyla, okul öncesi eğitim okullaşma oranlarında ciddi bir artış gözlenmiştir. Araştırma sonuçları velilerin önemli bir kısmının, pilot uygulamadaki zorunluluktan dolayı çocuklarını okula gönderdiklerini ortaya çıkarmıştır. Yani, 2009-2010 yılında başlatılan zorunlu okul öncesi eğitim pilot uygulamasının okullaşmaya olumlu yönde etkisi olmuştur. Ayrıca yine velilerin önemli bir kısmının, birtakım olumsuzluklara rağmen okul öncesi eğitim hizmetlerinden genel olarak memnun olduklarını ifade etmeleri, pilot uygulamanın veli bilinç düzeyini artırıcı faydaları arasında değerlendirilebilir.

Türk Eğitim Sistemi'nde yapılan son değişiklikler, okul öncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamından çıkarılması gibi bir algıya neden olmaktadır. Türkiye'de bu düzeydeki okullaşma oranları son yıllarda yapılan veli bilinçlendirme çalışmaları ve çeşitli teşvik edici girişimler ile son birkaç yılda yükselmesine rağmen, henüz gelişmiş ülkelerdeki seviyelere ulaşamamıştır. Ayrıca tüm teşviklere rağmen, sadece zorunlu eğitim nedeniyle çocuklarını okula gönderen velilerin bulunduğu düşünülecek olursa, henüz Türkiye'de erken çocukluk eğitimi için veli bilinç düzeyinin yeterli olmadığı söylenebilir. Bu yüzden Türkiye'de son yıllarda okul öncesi eğitim okullaşma oranlarında kazanılan ivmenin kaybedilmemesi için okul öncesi eğitim, yeniden zorunlu eğitim kapsamına alınarak zaman içerisinde okullardaki eksiklikler giderilmelidir. Benzer araştırmalar farklı sosyo-ekonomik özelliklere sahip il ve ilçeler seçilerek karşılaştırmalı olarak yapılabilir. Çalışma grubuna okul öncesi eğitim hizmeti veren resmi ve özel kurumların tüm velileri dahil edilerek okul öncesi eğitime katılımı engelleyici nedenler üzerine araştırmalar yapılabilir. Ayrıca velilerin çocuklarını gönüllü olarak okul öncesi eğitim kurumlarına göndermeleri için, araştırma sonuçlarında ortaya çıkan engelleri ortadan kaldırabilmek için, okul öncesi

eğitim hizmeti veren kurumlara ayrılan finansal kaynak artırılabilir ve çocuk sayısına göre kurumlara, okul öncesi eğitim materyali desteği sağlanabilir.

Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürü Dr. Cem Gençođlu' nun 16 Mayıs 2017 tarihinde <http://www.egitimtercihi.com> sitesinde yayınlanan "Okul öncesi eğitim tamamen ücretsiz olacak" röportajına göre:

Zorunlu eğitim kapsamında olmamasına rağmen okul öncesi eğitimde 2002 yılında %11 olan 4-5 yaş okullaşma oranı bu yıl itibari ile ilkokula erken başlayan çocuklar da dahil edildiğinde %53,01'e yükselmiştir. beş yaşta ise bu oran %70,43'dür. Okul öncesi eğitimden yararlanan çocuk sayısı bir önceki yıla göre; 2014-15 eğitim öğretim yılında 97.166, 2015-16 eğitim öğretim yılında da 52.445 artarak 1.2019.106'ya ulaşmıştır. Bütün çocukların en az bir yıl okul öncesi eğitim almış olarak ilkokula başlamasını hedef edinen Milli Eğitim Bakanlığı 2016-17 eğitim öğretim yılında okul öncesi eğitime devam eden çocuk sayısında 106.748 artış sağlayarak toplam çocuk sayısını 1.315.854'e çıkmasını sağlamıştır.

Okul öncesi eğitim kademesi Orta Vadeli Planda da açıklandığı üzeri 2019 yılı sonuna kadar kademeli olarak zorunlu hale getirilecektir. Bu süreçte 2017-18 eğitim öğretim yılında belirlenecek pilot illerde beş yaşta %100 okullaşma hedeflenirken diğer illerin ise sonraki eğitim öğretim yılında %100 okullaşma oranına ulaşması için çalışmalarını yoğunlaştırması ve 2019 yılı sonuna kadar zorunlu eğitime geçişe hazır olmaları beklenmektedir.

Son yıllarda özel okul öncesi kurumlarına verilen eğitim öğretim desteği 2016-2017 eğitim öğretim yılında da sağlanmış olup bu desteğin 2017-18 eğitim öğretim yılında da devam etmesi beklenmektedir. Bu desteğin yanı sıra Bakanlığın UNICEF ile yürüttüğü dezavantajlı çocuklara 25 TL bağış kampanyası kapsamında yılda 300 TL destek sağlandığı bilgisi elde edilmiştir. Yine bütün çocukların kitapları ücretsiz olarak dağıtılmaktadır. Bunlara ek olarak 2017-18 eğitim öğretim yılında çocukların temel eğitim materyali ve kırtasiye malzemelerinin de merkezi bütçeden karşılanması yönünde çalışmaların devam ettiği Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürü Dr. Cem Gençođlu tarafından belirtilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma deseni, araştırmanın evreni ve örnekleme, veri kaynakları, verilerin nasıl elde edildiği, verilerin işlenmesi ve araştırmada kullanılan istatistik teknikleri açıklanmaktadır.

3.1 Araştırmanın Deseni

Anaokulu müdürleri ve çocuğu anaokuluna giden velilerin aedatlara ilişkin görüşlerinin belirlenmesine yönelik bu araştırma, nitel araştırma modeline dayalı yarı yapılandırılmış görüşme yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmadır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Yarı yapılandırılmış görüşmelerde ise, görüşme soruları önceden belirlenmiş görüşme durumlarını kapsamaktadır.(Balcı, 2004).

3.2 Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, Denizli il merkezindeki (Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerindeki) bağımsız anaokullarıdır.

Örnekleme ise Pamukkale ilçesinden rasgele seçilen üç anaokulu ve Merkezefendi ilçesinden rasgele seçilen üç anaokuludur. Diğer bir deyişle bu araştırma altı anaokulunda yapılmıştır. Bu okulların ilçelere göre dağılımı şöyledir:

Pamukkale İlçesinden:

- Fahri Akçakoca Anaokulu
- Veli Çetinkaya Anaokulu
- Nedime Kabaklıođlu Anaokulu

Merkezefendi İlçesinden:

- Ayşe Yusuf Erdemir Anaokulu
- Vilayetler Hizmet Birliği Anaokulu
- 23 Nisan Mehmet Eşe Akman Anaokulu

Her okuldan bir müdür ve dört veli ile görüşme yapılmıştır.

Bu okullarda toplam 24 veli altı okul müdürü ile görüşme yapılmıştır.

3.3 Veri Toplama Araçları

Derinlemesine mülakat grup toplantıları gibi, doğrudan bir nitel veri toplama yöntemidir. Grup toplantılarından en önemli farkı, derinlemesine mülakatta görüşmecilerin cevaplayıcılarla teke tek mülakat yapmasıdır. Derinlemesine mülakat, cevaplayıcıların konuyla ilgili tecrübe, inanç, tutum ve bilgilerini öğrenmek amacıyla, iyi yetişmiş ve bilgili bir görüşmecinin cevaplayıcılarla tek tek ve yüz yüze yaptığı bir görüşmedir. Temel amacı, herhangi bir sınırlama olmaksızın, cevaplayıcıların eleştirisi ve görüşlerine doğrudan ulaşmaktır (Nakip,2006:82)

Sosyal bilimlerde en çok kullanılan veri toplama yöntemlerinden olan derinlemesine mülakat üç ayrı formda mütalaa edilebilir:

Yapılandırılmamış Mülakat: Bu mülakat türünde belli bir sıraya konulmuş sorulara ihtiyaç yoktur. Araştırmacılar mülakat sırasında spesifik durumlara uyacak sorular üretmeli, araştırma sorularının cevaplanmasına yönelik stratejiler geliştirmelidir.

Yapılandırılmış Mülakat: Yapılandırılmış mülakatta, bilgi elde edilmesi amacıyla sorulan sorular önceden belirlenmiştir.

Yarı Yapılandırılmış Mülakat: Bu mülakat türünde önceden araştırmacı tarafından belirlenmiş sorular veya konular vardır. Bu sorular katılımcıya sistematik bir şekilde sorulur, ancak katılımcılara ayrıntılara inebilmelerine yetecek kadar özgürlük verilir (Yıldırım, Altunışık, Coşkun ve Bayraktaroğlu,2001:192-193).

3.4 Verilerin Toplama Süreci

Araştırma için gereksinim duyulan veriler “görüşme yöntemi” ile sağlanacaktır. Görüşme, nitel desenli araştırmalarda en sık kullanılan veri toplama aracı olarak karşımıza çıkmaktadır. Görüşmenin amacı, kişinin iç dünyasına girmek ve onun bakış açısını anlamaktır (Yıldırım ve Şimşek 2011, 119).

Araştırmamızda, Anaokulu Müdürlerinin ve çocuğu anaokuluna giden velilerin anaokulu aidatlarına ilişkin görüşleri, Denizli Merkezdeki altı anaokulu müdürü ve 24 veli ile derinlemesine mülakat tekniği kullanılarak, bu kişilerin tecrübeleri, eleştirileri ve

görüşleri alınarak ortaya konulmuştur. Geçerliliği ve güvenilirliğini saptamak için yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanarak alan yazın incelemesi yapılmıştır. Araştırmanın yöntemi ve aşamaları açık ve ayrıntılı bir şekilde katılımcılara açıklanmıştır. Anlaşılmayan konularda ek bilgi verilmiştir.

Araştırmanın kuramsal boyutu oluşturulduktan sonra anaokulu müdürleri ve velilerinin görüşlerini almak üzere görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formu hazırlanırken öncelikle sorulacak sorular belirlenmiştir. Sorular oluşturulurken kolay anlaşılabilir sorular yazma, açık uçlu sorular sorma, odaklı sorular hazırlama, yönlendirmekten kaçınma, çok boyutlu sorular sormaktan kaçınma ve soruları mantıklı bir biçimde düzenleme gibi ilkelere (Yıldırım ve Şimşek, 2008) dikkat edilmiştir. Görüşme formunun araştırmanın alt problemlerine cevap verip vermediğini görmek amacıyla bir anaokulu müdürüne çocuğu anaokuluna giden öğrenci velisi ile ön görüşme yapılmış, görüşme tamamlandıktan sonra anaokulu öğretmenin görüşme sorularına verdiği yanıtlar çözümlenerek dökümü yapılmıştır. Anlaşılmayan soru maddeleri değiştirilmiştir. Ön görüşmeye alınan bu anaokulu öğretmeni araştırma kapsamı dışında tutulmuştur.

Anaokulu veli görüşme formunda yer alan sorular aşağıda belirtilmiştir:

1. Anaokullarında ailelerden aidat toplanmasını doğru buluyor musunuz? Bu konu hakkında düşünceleriniz nelerdir?
2. Anaokullarında ailelerden toplanılan aidatların hangi alanlarda kullanıldığını düşünüyorsunuz?
3. Anaokullarında ailelerden toplanılan aidatların miktarı ile ilgili görüşleriniz nelerdir?
4. Anaokullarında ailelerden toplanılan aidatların çocuklarımızın eğitimine sağladığı katkıya ilişkin görüşleriniz nelerdir?
5. Anaokullarında ailelerden toplanılan aidatların beklentilerinizi karşılamadaki etkisine ilişkin görüşleriniz nelerdir?
6. Anaokullarında aidat toplanmadan okulların aynı hizmeti verebilmesine ilişkin görüşleriniz nelerdir?

Anaokulu müdürü görüşme formunda yer alan sorular aşağıda belirtilmiştir:

1. Anaokullarında aidat toplanmasını doğru buluyor musunuz? Bu konudaki görüşleriniz nelerdir?
2. Anaokullarında toplanılan aidatların kullanım alanlarına ilişkin görüşleriniz nelerdir?

3. Anaokullarında ailelerden toplanılan aidatların miktarı ile ilgili görüşleriniz nelerdir?
4. Anaokullarında ailelerden toplanılan aidatların öğrencilerinizin eğitimine sağladığı katkıya ilişkin görüşleriniz nelerdir?
5. Anaokullarında ailelerden toplanılan aidatların velilerin beklentilerinin karşılanmasındaki etkisine ilişkin görüşleriniz nelerdir?
6. Anaokullarında aidat toplanmadan okulların aynı hizmeti verebilmesine ilişkin görüşleriniz nelerdir?
7. Okulunuzda aidat toplama ile ilgili varsa yaşadığınız sorunlara ilişkin görüşleriniz nelerdir?

Görüşmelerin gerçekleştirilebilmesi için araştırma kapsamındaki her okul müdürü ve velileri ile önceden görüşme yapılarak randevu alınmıştır. Görüşmede görüşme formunda yer alan sorular görüşmecilere sırasıyla sorulmuş ve görüşmecilerin sorulara verdiği yanıtlar, araştırmacı tarafından yazılı olarak kaydedilmiştir.

3.5 Verilerin Analizi

Verilerin tamamı, 2017-2018 eğitim öğretim yılının birinci döneminde, okul müdürleri ve veliler ile yapılan ve ortalama 30 dakika süren görüşmelerle toplanmıştır. Katılımcıların isimleri gizlenerek çalışmada kod isimler kullanılmıştır. Görüşmelerin gerçekleştirilebilmesi için araştırma kapsamındaki her okul müdürü ve velileri ile önceden görüşme yapılarak randevu alınmıştır. Görüşmelerde görüşme formunda yer alan sorular sırasıyla sorulmuş ve görüşmecilerin sorulara verdiği yanıtlar, araştırmacı tarafından yazılı olarak kaydedilmiştir. Katılımcıları yönlendirecek ifadelerden kaçınılmış ve katılımcılara görüşme sonunda tekrar okunarak dinletilmiş doğru ifade edilip edilmediği sorulmuştur. Görüşmeler sonunda elde edilen veriler doküman haline getirilerek betimsel ve içerik analizi çerçeve oluşturulmuştur. Verilerin bulgular halinde tanımlanması ve sunumu aşamalarında kolay anlaşılabilir bir kullanılmasına özen gösterilmiş ve gereken yerlerde doğrudan alıntılar yapılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerine cevap vermek amacıyla hazırlanan ve araştırmaya katılan veliler ile okul müdürüne sorular sorularla elde edilen verilerden türetilen bulgular ve yorumları bulunmaktadır.

4.1 Birinci Alt probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın birinci alt problemi “Çocuğu anaokuluna giden ailelerin aidalara ilişkin görüşleri nelerdir?” şeklinde belirlenmişti. Bu alt probleme cevap vermek amacıyla 24 anaokulu velisi ile görüşülmüş olup, elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Anaokullarında ailelerden aidat toplanmasını doğru bulup bulmadıklarına ilişkin veli görüşlerini gösteren dağılım Tablo 4.1.1’ de verilmiştir.

Tablo 4.1.1 *Anaokullarında Ailelerden Aidat Toplanmasını Doğru Bulup Bulmadıklarına İlişkin Veli Görüşlerini Gösteren Dağılım*

		N	Yüzde(%)
Anaokullarında aidat toplanmasını doğru buluyor musunuz?	Doğru Buluyorum	21	87,5
	Doğru Bulmuyorum	3	12,5

Tablo 4.1.1’den de görülebileceği gibi, anaokullarında aidat toplanmasını doğru bulup bulmadıklarına ilişkin velilerin görüşü iki başlık altında toplanmıştır. Bu velilerden % 87,5’i (n=21) anaokullarında aidat toplanmasının doğru olduğuna inanırken, %12,5’i (n=3) de doğru olmadığına ilişkin görüş beyan etmiştir. Doğru olduğunu düşünen 21 Katılımcı çocukların ve okulun ihtiyaçları için toplanması gerektiğini belirtmişlerdir.

Anaokullarında aidat toplanmasını doğru bulmayan üç veliden iki tanesi devlet okulunda ihtiyaçların devlet tarafından karşılanması gerektiğini ileri sürmüş, bir tanesi eğitimin ücretli olmasının fırsat eşitliğini ortadan kaldırdığı gerekçesiyle doğru olmadığını belirtmiştir.

Bu sonuçlara bakıldığında, anaokulunda öğrencisi olan velilerin büyük bir kısmı, aidatların doğru ve adil, yeter olduğunu düşünmektedir. Bu velilerin toplanan aidatların kendi çocuklarının eğitimi için harcandığına inandıklarını ileri sürebiliriz. Ayrıca bu

velilerin anaokullarında toplanan aidatların okulun ve çocukların ihtiyaçları doğrultusunda kullanıldığını düşündükleri de söylenebilir.

Anaokullarında ailelerden toplanılan aidatların harcama alanlarına ilişkin veli görüşlerini gösteren dağılım Tablo 4.1.2' de verilmiştir.

Tablo 4.1.2

Anaokullarında Ailelerden Toplanılan Aidatların Harcama Alanlarına İlişkin Veli Görüşlerini Gösteren Dağılım

	f	Yüzde (%)	
Beslenme Giderleri	19	-	
Temizlik Giderleri	11	-	
Hizmetli Personel Giderleri	8	-	
Eğitim Materyalleri Giderleri	8	-	
Tamirat tadilat onarım Giderleri	6	-	
Anaokullarında toplanılan aidatların harcama alanları ile ilgili görüşleriniz nelerdir?	Kırtasiye Giderleri	3	-
	Donatım Tefrişat Giderleri	1	-
	Sosyal Etkinlik Giderleri	1	-
	SGK Prim Giderleri	1	-
	Vergi Giderleri	-	-
	Bilişim ve teknoloji giderleri	-	-
	Bahçe Bakım Giderleri	-	-

Tablo 4.1.2' den birden fazla seçenek belirtmeleri sebebiyle yüzde almaya gerek duyulmamıştır. Tablo incelendiğinde ailelerden toplanılan aidatların, n=19' u beslenme giderleri için, n=11'i temizlik giderlerine, n=8'i hizmetli personel giderlerine, n=8'i eğitim materyalleri giderlerine n=6'sı tamirat tadilat onarım giderlerine, n=3'ü kırtasiye giderlerine, n=1'i donatım ve tefrişat giderlerine, n=1'i sosyal etkinlik giderlerine, n=1'i SGK prim için harcama yapıldığını beyan etmişlerdir. Bilişim ve teknoloji giderleri, maliye vergi giderleri ve bahçe bakım giderleri ile ilgili düşünce belirten olmadığı görülmektedir.

Katılımcıların belirttiği harcama alanlarına bakıldığında anaokullarında velilerin en büyük kısmının beslenme giderleri için harcama yaptığını düşündükleri görülmektedir. Velilerin büyük bir bölümü beslenme ardından sırasıyla temizlik, hizmetli personel, eğitim materyalleri, tamirat tadilat onarım, kırtasiye, donatım tefrişat, sosyal etkinlik, SGK prim ve vergi giderleri harcamalarından haberdar olduklarını söylemek mümkündür. Bu dağılımdan velilerin büyük çoğunluğunun toplanan aidatları çocuklarının bireysel ihtiyaçlarının karşılanması için verdiklerini düşünebiliriz. Katılımcı 17'nin "Son kuruşuna kadar çocuklarımız için kullanıldığını düşünüyorum. Her anlamda çocukların daha sağlıklı ve güvenilir bir ortamda eğitim almaları için kullanılıyor" ifadesinden de bunu anlayabiliriz.

Ayrıca harcama alanları ile ilgili velilerin bilişim teknoloji ve bahçe bakım giderlerinden haberdar olmadıklarını ileri sürebiliriz.

Anaokullarında ailelerden toplanılan aidatların miktarına ilişkin veli görüşlerini gösteren dağılım Tablo 4.1.3' de verilmiştir.

Tablo 4.1.3

Anaokullarında Ailelerden Toplanılan Aidatların Miktarına İlişkin Veli Görüşlerini Gösteren Dağılım

		N	Yüzde (%)
Anaokullarında toplanılan aidatların miktarı ile ilgili görüşleriniz nelerdir?	Yeterli	19	79,16
	Yetersiz	3	12,5
	Fazla	1	4,17

Tablo 4.1.3'den de anlaşıldığı üzere, anaokullarda ailelerden toplanılan aidat miktarının yeterli olduğunu belirten %79,16 (n=19) katılımcı çocuklarının ve okulun ihtiyaçlarının karşılanması için toplanılan aidat miktarının yeterli olduğunu düşünmektedirler. Katılımcılardan %12,5' i (n=3) toplanılan aidat miktarını yetersiz (az) bulduklarını, %4,17' si (n=1) fazla olduğunu belirtmişlerdir. %4,17 si (n=1) ise (Katılımcı 21) üç seçenektan hiç birini belirtmemiş eğitimi ücretsiz olması gerektiğini ifade etmiştir.

Anaokullarında ailelerden toplanılan aidat miktarına ilişkin velilerin görüşü üç başlık altında toplanmıştır. Bu velilerden 19 katılımcı anaokullarında toplanılan aidat miktarının yeterli, üç katılımcı yetersiz (az), bir katılımcı fazla (çok) olduğuna ilişkin görüş beyan etmiştir. Bir katılımcı (Katılımcı 21) bu üç başlıktan hiç biri ile ilgili yorum yapmamış "Eğitim ücretsiz olmalı" şeklinde ifade etmiştir. Katılımcı 18 "Aldığımız eğitim

hizmetine göre aidatı az buluyorum. Beslenmeyi biz getirsek 80 – 100 TL gideri olur. Sürekli temizlik yapılıyor, yeterli sayıda personel çalıştırılıyor, eğitim materyalleri açısından zengin. Okulun fiziki şartlarına bakılınca bizlerden toplanan aidatın yetersiz olduğunu, muhakkak devletimiz destekliyordur” şeklinde ifade etmiştir.

Bu sonuçlara bakıldığında, anaokulunda öğrencisi olan velilerin büyük bir kısmı, giderleri karşılama aidatların miktarının yeterli olduğunu düşünmektedir. Velilerin beklentilerinin karşılandığını düşündükleri için verdikleri aidatın yeterli olduğuna inandıkları çıkarımını yapabiliriz. Görüşmeler sırasındaki gözlemlerimize dayanarak toplanılan aidat miktarının yetersiz kalacağı görüşünde olan katılımcıların bulunduğu okulların aidatlarını tavandan aldıkları ve velilerin ekonomik düzeylerinin yüksek olduğu görülmektedir. Sosyo-ekonomik düzeyin yüksek olduğu bölgelerdeki okullarda beklentiye göre aidat miktarının yetersiz kalacağı düşüncesinde olduklarını söyleyebiliriz.

Anaokullarında ailelerden toplanılan aidatların çocukların eğitimine sağladığı katkıya ilişkin veli görüşlerinin dağılımı Tablo 4.1.4’ te verilmiştir.

Tablo 4.1.4

Anaokullarında Ailelerden Toplanılan Aidatların Çocukları Eğitimine Sağladığı Katkıya İlişkin Veli Görüşlerini Gösteren Dağılım

		N	Yüzde (%)
Anaokullarında toplanılan aidatların çocuklarımızın eğitimine sağladığı katkıya ilişkin görüşleriniz nelerdir?	Katkı Sağlıyor	24	100
	Katkı Sağlamıyor	-	-

Tablo 4.1.4 incelendiğinde anlaşıldığı üzere, anaokullarda %100, (n=24) katılımcı kendilerinden toplanılan aidatın çocuklarının eğitimine katkı sağladığını belirtmişlerdir. Aidatların çocukların eğitimine katkı sağlamadığını ifade eden hiçbir katılımcı olmamıştır. ve okulun ihtiyaçlarının karşılanması için toplanılan aidat miktarının yeterli olduğunu düşünmektedirler. Katılımcılardan %12,5’ i (n=3) toplanılan aidat miktarını yetersiz (az) bulduklarını, %4,17’ i (n=1) fazla olduğunu belirtmişlerdir. %4,17 si (n=1) ise (Katılımcı 21) üç şıktan hiç birini işaretlememiş eğitimin ücretsiz olması gerektiğini ifade etmiştir.

Bütün katılımcıların aidatın eğitime katkı sağladığı görüşünü benimsediği görülmektedir. Örneğin Katılımcı 11 “Evet kesinlikle katkı sağlıyor. Çocuklarımızın gelişim seviyelerine uygun yaşlarına uygun oyuncak, eğitim materyalleri, kitaplar vs.

alınıyor. Verilen aidatların hepsi çocuklarımızın eğitimi için geri dönüyor.” şeklinde düşüncesini desteklemiştir.

Ailelerden toplanılan aidatların okulöncesi eğitime katkısının olduğu noktasında tüm velilerin hemfikir olduklarını, anaokullarında çocukların eğitimi için harcandığını ve çocuklara zengin, farklı, sağlıklı eğitim ortamları oluşturulduğunun bilincini taşıdıklarını söyleyebiliriz.

Anaokullarında ailelerden toplanılan aidatların beklentilerinizi karşılamadaki etkisine ilişkin veli görüşlerini gösteren dağılım Tablo 4.1.5’te verilmiştir

Tablo 4.1.5

Anaokullarında Ailelerden Toplanılan Aidatların Beklentilerinizi Karşılamadaki Etkisine İlişkin Veli Görüşlerini Gösteren Dağılım

		N	Yüzde(%)
Anaokullarında toplanılan aidatın beklentilerinizi karşılamadaki etkisine ilişkin düşünceniz nedir?	Karşılıyor	22	91,67
	Çoğunlukla karşılıyor	2	8,33
	Karşılamıyor	-	-

Tablo 4.1.5’e bakıldığında anlaşıldığı üzere, anaokullarda ailelerden toplanılan aidatların velinin okuldan beklentilerini karşılama noktasında %91,67’ (n=19) katılımcı olumlu fikir beyan etmektedirler. Katılımcılardan %8,33 (n=3) gibi küçük bir bölümü tam olarak değil ama çoğunlukla beklentilerinin karşılandığını belirtmektedirler. Tablo 4.1.5 dağılımında da görüldüğü üzere hiçbir katılımcı beklentisinin karşılanmadığı ile ilgili görüş bildirmemektedir.

Görüşme metinlerine bakıldığında katılımcı 17 “%100 tüm beklentilerimizi karşıladığı gibi özel okulların da önünde olduğunu düşünüyorum” şeklinde, katılımcı 19 “Karşılıyor. Evet devlet okulları içerisinde bence oldukça başarılı” şeklinde, katılımcı 11 “Evet beklentilerimizin çok üstünde karşılıyor. Devlet okulu önyargısının dışında” şeklindeki ifadeleri ile aidat miktarını tavandan alan okulların beklentiye fazlasıyla karşıladıklarını düşünebiliriz. Bunun yanında çoğunlukla karşılıyor şeklinde ifade eden okul velilerinde iki katılımcı okulun temiz olduğunu ancak personel yetersizliğinden kaynaklı bazen çocuklara yetişemediklerini ifade etmişlerdir. Personel yetersizliğinin ise aidat miktarının düşük olması ile bağlantılı olduğunu ileri sürebiliriz.

Anaokullarındaki neredeyse velilerin tamamına yakınının beklentilerini karşıladığını bunu da büyük oranda toplanılan aidatlar sayesinde gerçekleştiğini söyleyebiliriz.

Anaokullarında ailelerden aidat toplanmadan okulların aynı hizmeti verebilmesine ilişkin veli görüşleri Tablo 4.1.6’te verilmiştir.

Tablo 4.1.6.

Anaokullarında Ailelerden Aidat Toplanmadan Okulların Aynı Hizmeti Verebilmesine İlişkin Veli Görüşleri Gösteren Dağılım

		N	Yüzde(%)
Anaokullarında ailelerden toplanılan aidatların beklentilerinizi karşılamadaki etkisine ilişkin görüşleri	Aynı hizmeti veremez	22	91,67
	Aynı hizmeti verebilir	2	8,33

Anaokullarında aidat toplanmadan aynı hizmeti verip veremeyeceğine ilişkin Tablo 4.1.6’daki dağılımlara bakıldığında %91,67’si (n=22) aynı kalitede hizmet veremeyeceğini, %8,33’ü (n=2) aynı hizmeti verebileceğini beyan etmiştir.

Görüşmelerde elde edilen bulgularda katılımcı 17 “Kesinlikle aynı hizmeti devlet bize sunamaz. Temel giderleri karşılar ama biz velilerden yine de aidatın toplanması lazım. Çocuklarımız beslenme yapacaklar, temizlik son derece önemli, çocuklarımız için hizmetli personel gerekli. Devlet, zorunlu eğitim kapsamındaki kocaman okullara 1 veya 2 personel veriyor. Okul aile birlikleri veliden alınan destekle ilave personel çalıştırılıyor. Kesinlikle aidat vermeden bu kalitede eğitim ortamı oluşturulamaz” şeklinde ifade ederek kaliteli bir eğitim için aidat toplanması gerektiğini vurgulamıştır.

Bu verilerden hareket ederek katılımcıların büyük çoğunluğunun anaokullarından beklentisinin yüksek olduğunu ve bu beklentinin karşılanması için velinin maddi desteğinin olması gerektiğini, aidat toplanılmadan okulun veli beklentilerini karşılanmada yetersiz kalacağını aynı hizmeti veremeyeceğini düşündüklerini söylemek mümkündür. Katılımcılardan küçük bir kısmının beklentisinin daha az olduğu, velinin maddi desteği olmadan aidat toplanılmadan da devletin kendi imkanları ile aynı hizmeti alabileceklerini düşündüklerini belirtebiliriz.

4.2. İkinci Alt probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın ikinci alt problemi “Anaokulu müdürlerinin aidatlara ilişkin görüşleri nelerdir? ” şeklinde belirlenmişti. Bu alt probleme cevap vermek amacıyla altı anaokulu müdürü ile görüşülmüş olup, elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Anaokullarında ailelerden aidat toplanmasını doğru bulup bulmadıklarına ilişkin okul müdürlerinin görüşlerini gösteren dağılım Tablo 4.2.1. de verilmiştir.

Tablo 4.2.1

Anaokullarında Ailelerden Aidat Toplanmasını Doğru Bulup Bulmadıklarına İlişkin Okul Müdürlerinin Görüşlerini Gösteren Dağılım

	N	Yüzde(%)
Anaokullarında aidat toplanmasını doğru buluyor musunuz?		
Doğru Buluyorum	4	66,7
Doğru Bulmuyorum	2	33,3

Tablo 4.2.1’de görülebileceği gibi, anaokullarında aidat toplanmasını doğru bulup bulmadıklarına ilişkin okul müdürlerinin görüşü iki başlık altında toplanmıştır. Katılımcı müdürlerden % 66,7’si (n=4) anaokullarında aidat toplanmasının doğru olduğuna inanırken, %33,3’ü (n=2) de doğru olmadığına ilişkin görüş beyan etmiştir. Doğru olduğunu düşünen 4 katılımcı çocukların ve okulun ihtiyaçları için aidat toplanması gerektiğini belirtmişlerdir.

Anaokullarında aidat toplanmasını doğru bulmayan iki katılımcıdan biri katılımcı 25 “Doğru bulmuyorum. Çünkü eğitim öğretim hizmetlerinin devletin anayasal bir görevi olduğunu tüm vatandaşların bu hizmetten eşit şekilde yararlanması gerektiğini bunun için eğitim-öğretim ne ad altında olursa olsun aidat alınmaması gerektiğini düşünüyorum. Aidatın okul öncesi eğitimin yaygınlaşması konusunda engel teşkil ettiğini düşünmekteyim” şeklinde, katılımcı 28 “Doğru bulmuyorum. Kesinlikle devlet tarafından bütçe aktarılması gerektiğini ve eğitimin devlet eliyle zorunlu-ücretsiz olması gerektiğini düşünüyorum” şeklinde gerekçe sunmuşlardır. Bu görüşün akine doğru bulduğunu ifade eden katılımcı 29 “Doğru buluyorum. Çünkü bizler her ne kadar okullarımızın bir eğitim kurumu olduğunu iddia etsek de okulöncesi öğrencisinin illaki özbakıma da ihtiyacı vardır. Bakım hizmeti de vermek zorundayız. Veli şu anda zorunlu eğitim kapsamında olmayan okulöncesi eğitiminin yanında beslenme ve özbakımlarına yardımcı olacak destek personeli hizmetleri için para ödemektedir. İlkokullar zorunludur ama beslenmesini veli karşılamaktadır. Veya bir yerle anlaşılıp parasını ödemektedir. Temizlik için personel çalıştırılması için O.A.B. ne parasal destek sağlamaktadır. Her sınıfta ekstra öğrencileri ileriye taşıyacak bilgisayar veya farklı eğitim materyali alınacağı zaman veli destek çıkmaktadır. MEM in verdiği standart donatım ve eğitim materyalleri bellidir. Zorunlu

kapsamına alınsa dahi bu öğrencilerin yaş grubunun küçük olması sebebiyle özbakımları için bir yardımcıya ihtiyaç duyduklarından okulöncesi giderleri bir ilkokulun giderlerinden çok daha fazla olacaktır. MEM okullara ihtiyaç duyulan sayıda personel verememektedir. (1 veya en fazla 2 personel.) Bu nedenle sınıf mevcutlarına göre öğretmenin tüm öğrencilere yetişmesi mümkün değildir. Anaokulları diğer okullara göre donanım bakımından farklılık arz etmektedir. Ev ortamına yakın bir ortam olmalıdır. Eğitim etkinliklerinde yere oturup yatabilirler. Daha fazla temizliğe ihtiyaç duyulmaktadır. Eğitim materyalleri çok çeşitlidir. Sağlıklı beslenme için de giderleri olacaktır. Zorunlu kapsamına alınırsa her sınıfa bir de usta öğretici kadrosu vermesi gerekir. Bizim gibi okullara usta öğretici haricinde en az 4 hizmetli personel vermesi gerekir. Şu anda özel okulların üstünde eğitim hizmeti sunuluyor. Devletin bu giderleri karşılaması mümkün değil. Muhakkak ki veliden aidat alınmalıdır. Aidat okulun şartlarına göre belirlenmelidir” şeklinde ifade etmiştir.

Bu sonuçlara bakıldığında, anaokulu müdürlerinin 2/3 ü, anaokullarında aidat toplanmasının doğru ve uygun olduğunu düşünmektedir. Bu müdürlerin toplanan aidatları öncelikle çocukların bireysel ihtiyaçları (beslenme, temizlik, eğitim materyalleri gibi) sonrasında okulun ihtiyaçları için harcadığını düşündüklerini ileri sürebiliriz. 1/3 ü ise okulöncesi eğitimde okullaşma oranının %100’e çıkarılabilmesi için aidat toplanmaması gerektiğini savunduklarını söyleyebiliriz.

Anaokullarında ailelerden toplanılan aidatların harcama alanlarına ilişkin okul müdürü görüşlerini gösteren dağılım Tablo 4.2.2’ de verilmiştir.

Tablo 4.2.2

Anaokullarında Ailelerden Toplanılan Aidatların Harcama Alanlarına İlişkin Okul Müdürü Görüşlerini Gösteren Dağılım

	N	Yüzde (%)
Beslenme Giderleri	6	-
Anaokullarında toplanılan aidatların harcama alanları ile ilgili görüşleriniz nelerdir?	6	-
Temizlik Malzemesi Giderleri	6	-
Hizmetli Personel Giderleri	5	-
Eğitim Materyalleri Giderleri	6	-
Tamirat tadilat onarım Giderleri	6	-

	N	Yüzde (%)
Kırtasiye Giderleri	5	-
Donatım Tefrişat Giderleri	6	-
Sosyal Etkinlik Giderleri	5	-
SGK Prim Giderleri	3	-
Vergi Giderleri	5	-
Bilişim ve teknoloji giderleri	6	-
Bahçe Bakım Giderleri	5	-

Tablo 4.2.2' den birden fazla seçenek belirtmeleri sebebiyle yüzdehesaplanmasına gerek görülmemiştir. . Tablo 4.1.2 incelendiğinde ailelerden toplanılan aidatların, n=6'sı beslenme giderleri için, n=6'sı temizlik giderlerine, n=5'i hizmetli personel giderlerine, n=6'sı eğitim materyalleri giderlerine, n=6'sı tamirat tadilat onarım giderlerine, n=5'i kırtasiye giderlerine, n=6'sı donatım ve tefrişat giderlerine, n=5'i sosyal etkinlik giderlerine, n=3' SGK prim giderlerine, n=5'i maliye vergi giderlerine, n=6'sı bilişim ve teknoloji giderlerine, n=5'i bahçe bakım giderleri için harcama yapıldığını beyan etmişlerdir.

Tablo 4.2.2'ye bakıldığında katılımcı müdürlerin belirttiği anaokullarındaki harcama alanlarına bakıldığında tamamı beslenme, temizlik malzemesi, eğitim materyali, tamirat tadilat ve onarım, donatım tefrişat, bilişim teknoloji giderleri olduğunu ifade etmiştir.

Harcama alanlarına bakıldığında bir katılımcı kırtasiye harcamasından, bir katılımcı hizmetli personel giderinden, bir katılımcı sosyal etkinlik giderinden, bir katılımcı vergi giderinden, bir katılımcı bahçe bakım harcamalarından, üç katılımcı ise SGK prim giderlerinden bir katılımcı bahçe bakım giderinden bahsetmemiştir.

Bütün bu bilgilerden yola çıkarak ekonomik şartları kötü olan okullara MEM'in personel desteği, kırtasiye ve temizlik malzemesi desteği verdiğini söyleyebiliriz. Okul müdürlerinin belirttiği harcama alanlarının tamamından tüm velilerin bilgisinin olmadığı çıkarımını da yapabiliriz.

Anaokullarında ailelerden toplanılan aidatların miktarına ilişkin okul müdürlerinin görüşlerini gösteren dağılım Tablo 4.2.3' de verilmiştir.

Tablo 4.2.3

Anaokullarında Ailelerden Toplanılan Aidatların Miktarına İlişkin Okul Müdürü Görüşlerini Gösteren Dağılım

		N	Yüzde (%)
Anaokullarında toplanılan aidatların miktarı ile ilgili görüşleriniz nelerdir?	Yeterli	3	%50
	Yetersiz	3	%50
	Fazla	-	-

Tablo 4.2.3'den de anlaşıldığı üzere, anaokullarda ailelerden toplanılan aidat miktarının yeterli olduğunu belirten %50 (n=3) katılımcı okulun ihtiyaçlarının karşılanması için toplanılan aidat miktarının yeterli bulunduğunu, katılımcılardan %50 (n=3) toplanılan aidat miktarını yetersiz (az) bulunduğunu ifade etmiştir. Hiç bir katılımcı fazla ifadesini kullanmamıştır.

Anaokullarında ailelerden toplanılan aidat miktarına ilişkin okul müdürlerinin görüşü üç başlık altında toplanmıştır. Bu katılımcılardan üçü anaokullarında toplanılan aidat miktarının yeterli, üçü de yetersiz (az) olduğunu ifade etmiştir. Hiçbir katılımcı toplanılan aidatın fazla olduğu beyanında bulunmamıştır.

Bu verilere bakıldığında, anaokulu müdürlerinin yarısı giderlerinin karşılanmasında aidat miktarını yeterli bulurken diğer yarısının yetersiz bulduğu ve giderlerini karşılamada zorlandıkları anlaşılmaktadır. Her okulun kendi aidat miktarlarını okulun bulunduğu çevrenin ekonomik şartlarına göre sıfır ile 180 TL arasında belirlediğini düşünürsek aidat miktarını yetersiz bulan okul müdürlerinin aidatı tavandan almadıklarını, yeterli bulan okul müdürlerinin ise 180 TL aidat topladıklarını ileri sürebiliriz.

Anaokullarında ailelerden toplanılan aidatların çocukların eğitimine sağladığı katkıya ilişkin okul müdürlerinin görüşlerinin dağılımı Tablo 4.2.4' te verilmiştir.

Tablo 4.2.4

Anaokullarında Ailelerden Toplanılan Aidatların Çocukları Eğitimine Sağladığı Katkıya İlişkin Okul Müdürü Görüşlerini Gösteren Dağılım

		N	Yüzde (%)
Anaokullarında toplanılan aidatların çocuklarımızın eğitimine sağladığı katkıya ilişkin görüşleriniz nelerdir?	Katkı Sağlıyor	6	100
	Katkı Sağlamıyor	-	-

Tablo 4.2.4 incelendiğinde anlaşıldığı üzere, anaokullarında %100, (n=6) katılımcı kendilerinden toplanılan öğrencilerin eğitimine katkı sağladığını belirtmişlerdir. Aidatların öğrencilerin eğitimine katkı sağlamadığını ifade eden hiçbir katılımcı olmamıştır.

Ailelerden toplanılan aidatların okulöncesi eğitime katkısının olduğu noktasında tüm okul müdürlerinin hemfikir olduklarını söyleyebiliriz. Katılımcı 28 “okula aldığımız eğitici oyuncaklar, kitaplar, yaptığımız çeşitli sosyal etkinlikler, mutfağımızda hazırlattığımız sağlıklı besinler, sağladığımız temiz hijyenik sağlıklı bir ortam ile tamamen eğitime katkı sağlanmaktadır. Özel okul değil ticari kaygımız yok. Toplanan aidatlar tamamen öğrencilerimizin eğitim giderlerine harcanmaktadır” şeklinde ifade ederek toplanılan aidatın eğitime katkısını belirtmiştir.

Anaokullarında ailelerden toplanılan aidatların beklentileri karşılamaadaki etkisine ilişkin okul müdürlerinin görüşlerini gösteren dağılım Tablo 4.2.5’te verilmiştir

Tablo 4.2.5

Anaokullarında Ailelerden Toplanan Aidatların Beklentileri Karşılamaadaki Etkisine İlişkin Okul Müdürlerinin Görüşlerini Gösteren Dağılım

		N	Yüzde(%)
Anaokullarında toplanılan aidatın beklentileri karşılamaasına ilişkin düşünceniz nedir?	Karşılıyor	5	83,33
	Çoğunlukla karşılıyor	1	16,67
	Karşılmıyor	-	-

Tablo 4.2.5’ten de anlaşıldığı üzere, anaokullarda ailelerden toplanılan aidatların velinin okuldan beklentilerini karşılama noktasında %83,33 (n=5) katılımcı olumlu fikir beyan etmektedirler. Katılımcılardan %8,33 (n=1) gibi küçük bir bölümü tam olarak değil ama çoğunlukla veli beklentilerini karşılandıklarını belirtmektedirler. Tablo 4.2.5 dağılımında da görüldüğü üzere hiçbir katılımcı veli beklentisinin karşılanmadığı ile ilgili görüş beyan etmemiştir.

Tablo 4.2.5’ten yola çıkarak hiçbir okul müdürünün öğrencilerin eğitiminde velinin okuldan beklentilerini tamamen karşılayamama gibi bir durumun sözkonusu olmadığını, beklentilerini karşıladıklarını ancak bazı velilerin eğitim dışındaki bireysel özbakımları ile ilgili beklentilerinde ileriye gittiklerini okulun eğitim amacının dışına çıkmamak için de bazı velilerin beklentilerini karşılamak istemediklerini söyleyebiliriz.

Anaokullarında ailelerden aidat toplanmadan okulların aynı hizmeti verebilmesine ilişkin okul müdürlerinin görüşleri Tablo 4.2.6’te verilmiştir.

Tablo 4.2.6.

Anaokullarında Ailelerden Aidat Toplanmadan Okulların Aynı Hizmeti Verebilmesine İlişkin Okul Müdürü Görüşleri Gösteren Dağılım

		N	Yüzde(%)
Anaokullarında ailelerden toplanılan aidatların beklentilerinizi karşılamadaki etkisine ilişkin görüşleri	Aynı hizmeti veremez	5	83,33
	Aynı hizmeti verebilir	1	16,67

Anaokullarında aidat toplanmadan aynı hizmeti verip veremeyeceğine ilişkin Tablo 4.2.6'daki dağılımlara bakıldığında %83,33 (n=5) aynı kalitede hizmet veremeyeceğini, %16,67 (n=1) aynı hizmeti verebileceğini beyan etmiştir.

Aynı hizmeti alabiliriz şeklinde ifade eden katılımcı 25 "Aidatlar yerine devletten ödenek gönderildiği takdirde, aynı eğitimin verilir, okul öncesinin yaygınlaşmasına katkısı olur diye düşünüyorum" şeklinde düşüncesini belirtmiştir.

Aynı hizmeti alamayız şeklinde ifade edenlerden bazılarının düşünceleri şu şekildedir: Katılımcı 27 "Okulöncesinde aidat alınmalı. Öğrencilerimiz yaş aralığından dolayı özbakımlarında fazlasıyla başkalarına ihtiyaç duyan gruplardır. İhtiyaçları bir ilkokul ortaokul öğrencileri ile kıyaslanmayacak kadar fazla. Aidat alırsa rezalet olur okullar. Temizlik ve sağlık olmazsa gerekli eğitim öğretim ortamı sağlanamaz. Veli aidat ödemiyorum diye sevinemez tam tersine ortamdaki tepki gösterir. Devlet okullara verse verse iki personeli geçmez. Oysaki anaokullarında derslik başına veya iki derslik başına bir personel ancak yeterli olur"

Katılımcı 29 "Olumlu tarafı: Çağ nüfusu okullaştırma oranı % 100 olur. Tüm çocuklar okulöncesi eğitim almış olur. (Veliler ücretsiz olarak bildiği için.) Aslında şuanda da temel gereksinimleri için aidat toplanıyor, ödeyemeyecek durumda olan veliden alınmıyor. Olumsuz tarafı: Personel alınamaz. 1-2 personelle işler yürümez, temizlik ve hijyen çok yetersiz kalır, hastalıklar baş gösterir. Beslenme veliden istenir, toplu olursa her velinin getirdiğine güvenilmez, Aynı getirirlerse farklı beslenmeler gelir çocuklar arasında sıkıntı olur. Tamirat tadilat için milli eğitimin gönlü olacak da ödenek gelip yapılacak bekleme durumu eğitim öğretimi aksatır. Eğitim donanım ve materyalleri çeşitlilik göstermez. Bu da eğitime ket vurur. Aidat toplanmazsa en önemlisi okulları pislik götürür. Muhakkak toplanmalı. Okulun şartlarına göre belirlenmeli. Ama ekonomik durumu yetersiz olandan alınmamalı" olarak beyanda bulunmuşlardır.

Bu verilerden hareketle anaokulu müdürlerinin büyük çoğunluğunun okullarda okulöncesi eğitimin yaygınlaştırılmasında etkili olması ve öğrencilerin bireysel ihtiyaçları

(temizlik, özbakım, beslenme gibi) için asgari düzeyde aidat toplamanın gerekli olduğunu, aidat toplanmadan şuan ki kalitede bir hizmet verilemeyeceğini zira ilkokullarda maddi desteksiz imkansızlıklar içindeki olumsuz şartların oluşacağını düşündüklerini öne sürebiliriz.

Anaokullarında ailelerden aidat toplama ile ilgili varsa yaşadığınız sorunlara ilişkin okul müdürlerinin görüşleri Tablo 4.2.7’te verilmiştir.

Tablo 4.2.7.

Anaokullarında Ailelerden Aidat toplama ile İlgili Varsa Yaşadığınız Sorunlara İlişkin Okul Müdürlerinin Görüşlerini Gösteren Dağılım

		N	Yüzde(%)
Anaokullarında ailelerden aidat toplama ile ilgili sorun yaşıyor musunuz?	Yaşıyoruz	2	33,33
	Çok fazla yaşıyoruz	1	16,67
Varsa yaşadığınız sorunlara ilişkin görüşleriniz nelerdir ?	Yaşamıyoruz	-	-
	Çok nadir yaşıyoruz	3	50

Tablo 4.2.7’ye göre anaokullarında aidat toplama ile ilgili okul müdürlerinin sorun yaşama dağılımlarına bakıldığında %33,33’ü (n=2) sorun yaşadığını, %16,67’si (n=1) çok fazla sorun yaşadığını, %50’si (n=2) çok nadiren sorun yaşadığını ifade etmiştir. Katılımcılardan hiçbiri sorun yaşamadığı konusunda beyanda bulunmamıştır.

Katılımcıların yarısı aidat konusunda çok nadir sorun yaşadıklarını bu sorunların da yatırmayı unutma, aksatma gibi sorunlar olduğunu hatırlatma sms leri ile akslığın giderildiğini beyan etmişlerdir. Bu söylemlerden yola çıkarak anaokulu velilerinin yarısının aidat konusunda destekçi ve çocuklarının ihtiyaçları için aidatın önemli olduğunun bilincinde olduklarını söyleyebiliriz. Aidat toplama konusunda çok fazla sorun yaşadığını belirten katılımcı 26 “Evet fazlasıyla yaşıyoruz. Aidat miktarı düşük olmasına rağmen alamıyoruz. Yatırmıyorlar” şeklinde beyan etmiştir. Aidat miktarı çok düşük olsa da bazı bölgelerde maddi imkansızlık sebebiyle çok fazla sorun yaşanabildiğini söyleyebiliriz.

Tablo 4.2.7 den hareketle aidat toplama sorunu yaşamayan hiçbir anaokulu bulunmadığını ekonomik şartlara göre az veya çok yatırmama veya aksatma gibi yaşanan sorunların çeşitlendiğini söylemek mümkündür.

Okulöncesi eğitimi yaygınlaştırma kapsamında 2016-2017 eğitim öğretim yılında aidatsız olarak eğitim veren belediye anaokulu müdürünün aidatsız eğitimi değerlendirmeleri sonucunda önemli bulgular elde edilmiştir. Okul Müdürü: “Okulumuz dezavantajlı bölgede 6 derslikli (Dersliklerimiz küçük) bir okuldur. Öğrenci mevcudu 2016-2017 eğitim öğretim yılında 148 öğrenci idi. MEM okulumuzu okulöncesi eğitimi yaygınlaştırma kapsamında ücretsiz olarak belirledi ve ihtiyaçlarımızı asgari oranda karşılayacaklarını belirtti. Bize engelli kadrosundan 1 hizmetli personel görevlendirmesi yaptılar ama 148 öğrenciye 1 personelin yetişmesi mümkün değildi. Daha sonra 1 personel de İşkurdan görevlendirildi. çocukların mecburen beslenme ihtiyaçları, okulun temizlik ihtiyaçları var. Veli çocuğunu ücretsiz olarak getirdiği için zaten eğitim beklemiyor bakım amaçlı gönderiyor. Kayıt bölgesinde oturan bazı insanların evlerine alan taraması için gittiğimizde de okulumuz ücretsiz olduğu için vermek istemediklerini, ücretsiz iyi bir eğitim alamayacağını bu nedenle daha uzakta eğitim kalitesi ve fiziki şartları daha iyi olan bir okula (aidatı 180 TL olan) kayıt yaptırdıklarını söyleyenler oldu. Çocuğunun kullanacağı kırtasiye malzemesini, beslenmesini bile MEM veya belediyenin karşılamasını istiyor bizim velimiz. (Veliler imza toplayıp belediyeden talep ettiler.) Ancak belediye onlara güzel bir okul ve oyun parkı yaptığını donanımını MEM in karşıladığını onun dışında maddi bir şey yapamayacaklarını söyledi. Veli toplantısı yapılarak 70 TL yemek ücreti toplanmasına karar verildi. Ancak bu parayı yarıdan fazla velimiz ödemedi. Son 2 ayın yemek faturasını MEM para yardımı yaptı öyle ödeyebildim. MEM den gelen oyuncaklar eğitim materyallerinin büyük bir kısmı okul açıldıktan bir iki ay sonra kalmadı. Kırıldı, bozuldu. Anaokullarında malzeme materyal olmadan gelişim alanları desteklenemez. Bir ilkokul ortaokulda sıra dolap kitap, defter, kalem öğrencinin eğitim almasına yetebilir ama anaokullarına sürekli yenilemek gerekiyor. Materyal ihtiyacı hiç bitmiyor. Temizlik malzemesi alamadım. İlk etapta MEM verdi ama o da 2 ay yetti. Okulun halılarını dahi yıkatamadım. Bir tesisat arızası olduğunda cepten yaptırdım. Okula bir çivi çakamadık. Okul aile birliğine gelir için kermes düzenledik çok az veli destek oldu. Gelir gideri karşılamadı. Yani geçen yıl öğrencilerimiz için iyi bir eğitim ortamı oluşturamadık. Bu yıl öğrencilerin kişisel ihtiyaçları için asgari düzeyde (75 TL) aidat belirledik. Aidat ödemesi olduğu için 72 öğrenci kayıt yaptırdı ama bu yıl veli bilerek kayıt yaptırdığı için aidat ile ilgili çok az sorun yaşıyoruz. Çocuğunun kullanacağı kırtasiye malzemelerini de aldı. Bu yıl gelirimiz minimum düzeydeki giderlerimizi karşılıyor. MEM bir yıl önceki desteğini aynı şekilde sürdürüyor. Okulöncesinde zorunlu eğitim kapsamına alınsa bile devletimiz temel ihtiyaçları karşılar ama veliden çocuğunun kişisel ihtiyaçları

için aidat alınmaz ise sağlıklı bir eğitim ortamı sunulamaz. Bunu yaşadım gördüm.” şeklinde belirtmiştir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1 Sonuçlar

Araştırmanın bu bölümünde elde edilen bulgulara dayalı sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Bu araştırmadan elde edilen bulgular değerlendirildiğinde; Anaokulu velilerinin ve okul müdürlerinin büyük kısmının, aidat toplanması ile ilgili çocukların ihtiyaçları için doğru adil ve yerinde olduğunu düşündükleri tesbit edilmiştir. Bu velilerin toplanan aidatların kendi çocuklarının eğitimi için harcandığına inandıkları sonucu çıkarılmıştır.

Anaokullarında velilerin belirttiği harcama alanları ile okul müdürlerinin beyan ettikleri harcama alanlarının örtüştüğü görülmekte olup ancak velilerin bazı harcama alanlarından bilgisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Giderler içerisinde bütçedeki en büyük payın beslenme giderlerine harcadığı görülmektedir. Bazı okullarda hizmetli personel giderinin olmayışı MEM'in personel desteği vermesinden kaynaklanmaktadır. Ekonomik şartları kötü olan okullara MEM personel desteği, kırtasiye ve temizlik malzemesi desteği vermektedir. Hiçbir okul müdürü ve veli internet, telefon, elektrik, su, doğalgaz giderinden bahsetmemiştir. Çünkü bu giderler genel bütçeden karşılanmaktadır.

Bulgulardan yola çıkarak, anaokulunda öğrencisi olan velilerin büyük bir kısmı, giderleri karşılamada aidatların miktarının yeterli olduğunu düşünmektedir. Anaokulu müdürlerinin yarısı giderlerinin karşılanmasında aidat miktarını yeterli bulurken diğer yarısının yetersiz bulduğu ve giderlerini karşılamada zorlandıkları anlaşılmaktadır. Her okul kendi aidat miktarlarını okulun bulunduğu çevrenin ekonomik şartlarına göre sıfır ile 180 TL arasında belirlemektedir. Aidat miktarı düşük olan okulların giderlerini karşılamada zorlandıkları tavandan alan okulların giderlerini tamamen karşılayabildikleri ve veli memnuniyetini sağladıkları sonucu önemli bir bulgudur.

Anaokulu velisinin büyük çoğunluğunun yaş grubu sebebiyle anaokullarından beklentisinin yüksek olduğunu ve bu beklentinin karşılanması için velinin maddi desteğinin olması gerektiğini, aidat toplanılmadan okulun veli beklentilerini karşılamada yetersiz kalacağını aynı hizmeti veremeyeceğini düşündüklerini söylemek mümkündür. Katılımcılardan küçük bir kısmının beklentisinin daha az olduğu, velinin maddi desteği olmadan aidat toplanılmadan da devletin kendi imkanları ile aynı hizmeti alabileceklerini

düşündüklerini belirtebiliriz. Katılımcı Müdürlerin ve velilerin büyük çoğunluğu çocuğun bireysel temel ihtiyaçları için aidat toplanmasının gerekli olduğu fikri benimsenmiş ve maddi destek sağlanmadan eğitim kalitesinin düşeceği konusunda görüş beyan etmiştir. Okul müdürleri ile velilerin görüşleri arasında ciddi bir fark gözlenmemiştir.

2016 – 2017 eğitim öğretim yılında okulöncesi eğitimi yaygınlaştırma kapsamında il MEM tarafından belirlenen ve aidat toplamadan eğitim veren dezavantajlı bölgede bulunan bir anaokulu müdürünün beyanlarından da anlaşılacağı üzere velinin maddi desteği olmadan okulöncesi kurumlardaki gereken şartları oluşturmada devlet imkanlarının yetersiz kaldığını kaliteli bir eğitim hizmeti sunulamadığının sonucuna ulaşılmıştır.

Okul müdürlerinin yarısı aidat konusunda çok nadir sorun yaşadıklarını bu sorunların da yatırmayı unutma, aksatma gibi sorunlar olduğunu, hatırlatma sms leri ile aksaklığın giderildiğini beyan etmişlerdir. Bu söylemlerden yola çıkarak anaokulu velilerinin yarısının aidat konusunda okula destekçi ve çocuklarının ihtiyaçları için aidatın önemli olduğunun bilincinde oldukları görülmektedir. Aidat toplama konusunda çok fazla sorun yaşadığını belirten katılımcı 26 “Evet fazlasıyla yaşıyoruz. Aidat miktarı düşük olmasına rağmen alamıyoruz. Yatırmıyorlar” şeklinde beyan etmiştir. Aidat miktarı çok düşük olsa da bazı bölgelerde maddi imkansızlık sebebiyle çok fazla sorun yaşanabildiği sonucuna varılmıştır.

Okulöncesi eğitimde aidatlarla ilgili yapılan diğer araştırmaların tersine bir sonuç ortaya çıktığı görülmüştür. MEB in 2016-2017 eğitim öğretim yılında açıkladığı istatistiklere göre Denizli ilinde okulöncesinde okullaşma oranı: % 67.3 tür. Türkiye genelinde: % 53.01 dir. Denizli ilinde okulöncesinde okullaşma oranlarının Türkiye ortalamasının üzerinde olduğunu göstermektedir.

5.2 Öneriler

1. MEB okul öncesinde zorunlu eğitime geçip tüm kurumlarına her yıl bütçe ayırarak doğalgaz, elektrik, su, telefon, internet faturalarının yanısıra derslik ve öğrenci sayılarına göre hizmetli personel, eğitim materyali, temizlik malzemesi, donatım ve tefrişat, bakım onarım tamirat için ödenek aktarımı yapılabilir.
2. Velilere okul öncesi eğitimin resmî okul öncesi eğitim kurumlarında ücretsiz olduğunu ancak çocukların beslenme, temizlik hizmetleri ve eğitim programının uygulanmasına yönelik eğitim materyalleri için ücret alındığı alınan bu ücretin, MEM ücret tespit komisyonunca belirlendiği anlatılabilir.

3. MEM ücret tespit komisyonu anaokulu aidatları MEB okulöncesi ve ilköretim kurumları yönetmeliğinin 67. maddesi 3. bendine bağlı kalınarak, öğrenci başına düşen beslenme, temizlik hizmetleri ve eğitim programının uygulanmasına yönelik eğitim materyallerinin asgari maliyetleri çıkarılarak belirlenebilir.
4. Aidat yatırma konusunda sorun yaşanmaması için kayıt sürecinde ücretsiz öğrenci kriterleri belirlenerek ücretsiz öğrenci kontenjanı ile ilgili veliler bilgilendirilebilir. Ayrıca tüm devlet ve özel anaokulları kayıt bölgesinde bulunan kayıt altına alınmamış öğrencilerin maddi olanakları araştırılıp incelenerek %10 luk kontenjanı doldurmaları istenebilir. %10 un üzerine çıkan durumlarda yerel yönetimlerden destek alınabilir. (Valilik, kaymakamlık, belediye sosyal ve yardımlaşma dernekleri gibi)
5. Bu araştırmadan elde edilen sonuçlara göre aidatları ihtiyacını karşılamayan okullara ihtiyaç duydukları alanlarda MEM destek sağlayabilir.
6. Veli gelir seviyesi yüksek olan okulların gelirlerinden, ihtiyacı olan okullara bağış yoluyla ihtiyaçları tedarik edilebilir.
7. Öğrencilerin temizlik ve özbakımlarında yardımcı olmaları için gönüllü annelere görev verilebilir. Böylece ekonomik insan kaynakları arttırılabilir.
8. Dezavantajlı bölgelerde velilerden beslenmelerini kendilerinin getirmeleri istenebilir.
9. Okullardaki fiziki koşulları iyileştirmek için yerel yönetimlerle işbirliği yapılabilir.
10. Gelişmiş ülkelerdeki okul öncesi kurumlar incelenerek olumlu uygulamalar örnek alınabilir.

KAYNAKLAR

- Âdem, M. (1993), *Ulusal Eğitim Politikamız ve Finansmanı*, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayını, Ankara.
- Akkutay, Ü. (1993). Cumhuriyet döneminde eğitimin gelişmesine genel bir bakış. *Eğitim Dergisi*,6,71-75.
- Balcı, A. (2004). *Sosyal Bilimlerde Araştırma: Yöntem Teknik ve İlkeler*, Pegem Yayıncılık, Ankara
- Cinoğlu, M., Aslantaş, H.İ. ve Öztürk, M. (2012). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının Velilerden Taleplerinin Değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9, 20, s. 375-393.
- Çeliköz, N., Erişen, Y. (2013). Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin Temel Bilişsel Süreç Becerilerini Kullanım Düzeyleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2 (2), 300-319.
- DPT (Devlet PlanlamaTeşkilatı), (1989). *DPT Altıncı beş yıllık kalkınma planı 1990-1994* . Ankara: DPT Yayını. <http://ekutup.dpt.gov.tr/plan/plan6.pdf> adresinden elde edilmiştir.
- (2000). *DPT Uzun vadeli strateji ve VIII. beş yıllık kalkınma planı 2001-2005*. Ankara: DPT Yayını. <http://vizyon2023.tubitak.gov.tr/kaynaklar/dpt.pdf> adresinden elde edilmiştir.
- Halavuk, F. (2013). Okul öncesi Öğretmenlerinin Yönetim Süreçlerin Yaşadıkları Sorunlar. (Yayımlanmamış Lisans Tezi). Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri, Türkiye
- Kandır, A. (2001). Çocuk gelişiminde Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının Yeri ve Önemi. *Meb Dergisi*, Ankara.

Kerem ,E.A., Cömert, D.(2005). Türkiye’de Okul Öncesi Eğitimin Sorunları ve Çözüm Önerileri. *Eurasion Journalof Educational Research*, 21,155-172.

Kundakçı, S. (2013). *Türkiye’de Zorunlu Okul Öncesi Eğitim Pilot Uygulamasının Veli Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanından elde edildi. (Tez no: 327450)

MEB (2013). Okulöncesi Eğitim Programı, Ankara.

MEB (Milli Eğitim Bakanlığı), (2014). Okulöncesi Eğitim ve İlköğretim Kuumları Yönetmeliği. Ankara: MEB Yayınevi

MEB (Milli Eğitim Bakanlığı), (2000). *2001 Yılı başında milli eğitim*, Ankara:MEB Yayınları.

Nakip, M.(2006). Pazarlama Araştırmaları, Teknikler ve (SPSS Destekli) Uygulamalar, (İkinci Baskı), Seçkin Yayıncılık San. Ve Tic. Aş, Ankara.

----- Resmi İstatistik Portalı.

Oktay, A. (1999). Yaşamın Sihirli Yılları: Okul Öncesi Dönem, Epsilon Yayıncılık, İstanbul.Saklan, E. ve Erginer, A. (2016). Türkiye’de okul öncesi eğitime ilişkin politika ve finansman uygulamaları. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 6 (2) 2016 s.15-44.

Serin, N. (1979), *Eğitim Ekonomisi*, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayını, Ankara.

Tuğrul, B. A. (1993). *Okul Öncesi Dönemde Etkin Öğretmen Modeli, Ya-pa Okul Öncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırılması Semineri*, Ya-pa Yayınları, Ankara.

Tuzcu, G. (2004), *Eğitimin Finansman Gereklere ve Boyutları*, Millî Eğitim Dergisi, 2004, Sayı:163, Ankara.

----- (2017), *Eğitim Ekonomisi*, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.

- Yıldırım, A. VE Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Seçkin Yayıncılık:Ankara.
- Yıldırım, E., Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S. (2001). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*, (Birinci Baskı), Sakarya Kitabevi, Adapazarı.
- Yılmaz, N. (2003). “*Türkiye’de okul öncesi eğitim*”(Ed.: Müzeyyen Sevinç), *Erken Çocuklukta Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar. 12 – 17*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Yörükoğlu, A. (1992). *Çocuk Ruh Sağlığı*, Özgür Yayıncılık, İstanbul.
- Zembat, R. (2012). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Okul Yöneticisi, Meslektaşları ve Aileler Bağlamında Algıladıkları Çatışma Durumlarının İncelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, Cilt 37, Sayı 163.
- <http://www.egitimtercihi.com/roportaj/20385-dr-cem-gencoglu-okul-oencesi-egitim-tamamen-uecretsiz-olacak.html>

EKLER

EK-1

Araştırma Soruları

Anaokulu veli görüşme formunda yer alan sorular aşağıda belirtilmiştir:

1. Anaokullarında aidat toplanmasını doğru buluyor musunuz? Bu konu hakkında düşünceleriniz nelerdir?
2. Sizlerden toplanılan aidatların hangi alanlarda kullanıldığını düşünüyorsunuz?
3. Sizlerden toplanılan aidatların miktarı ile ilgili görüşleriniz nelerdir?
4. Sizlerden toplanılan aidatların çocuklarınızın eğitimine sağladığı katkıya ilişkin görüşleriniz nelerdir?
5. Sizlerden toplanılan aidatların beklentilerinizi karşılamadaki etkisine ilişkin görüşleriniz nelerdir?
6. Sizlerden aidat toplanmadan okulların aynı hizmeti verebilmesine ilişkin görüşleriniz nelerdir?

Anaokulu müdürü görüşme formunda yer alan sorular aşağıda belirtilmiştir:

1. Anaokullarında aidat toplanmasını doğru buluyor musunuz? Bu konu hakkındaki görüşleriniz nelerdir?
2. Anaokullarında toplanan aidatların kullanım alanlarına ilişkin görüşleriniz nelerdir?
3. Anaokullarında toplanılan aidatların miktarı ile ilgili görüşleriniz nelerdir?
4. Anaokullarında toplanılan aidatların çocuklarınızın eğitimine sağladığı katkıya ilişkin görüşleriniz nelerdir?
5. Anaokullarında toplanılan aidatların velilerin beklentilerinin karşılanmasındaki etkisine ilişkin görüşleriniz nelerdir?
6. Anaokullarında aidat toplanmadan okulların aynı hizmeti verebilmesine ilişkin görüşleriniz nelerdir?
7. Okulunuzda aidat toplama ile ilgili varsa yaşadığımız sorunlara ilişkin görüşleriniz nelerdir?

Görüşmelerin gerçekleştirilebilmesi için araştırma kapsamındaki her okul müdürü ve velileri ile önceden görüşme yapılarak randevu alınmıştır. Görüşmede görüşme formunda yer alan sorular görüşmecilere sırasıyla sorulmuş ve görüşmecilerin sorulara verdiği yanıtlar, araştırmacı tarafından yazılı olarak kaydedilmiştir.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı: Ayten

Soyadı: BİLGİÇ

Doğum Yeri ve Tarihi: Denizli 05.03.1971

Uyruğu: T.C.

İletişim Adresi ve Telefonu: Saime Aslan Anaokulu Merkezefendi / Denizli

Gsm:05055936069

Eğitim

İlkokul: Keçiborlu Kükürt İlkokulu

Ortaokul: Keçiborlu İmam Hatip Ortaokulu

Lise: Keçiborlu İmam Hatip Lisaei Lisesi

Lisans: Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Yabancı Dil

Yok

Mesleki Deneyim

1997 Yılında Aydın Çine Fevzi Paşa Sevim Kalkan İlköğretim okulunda okulöncesi öğretmeni olarak göreve başladım. 12 yıllık öğretmenlik dönemimde sırası ile Çine Muhsin Kalkan Kız Meslek Lisesine çocuk gelişimi, Denizli Kınıklı Basma Sanayi ilköğretim okulunda okulöncesi öğretmeni olarak çalıştım. 8 yıllık idarecilik hayatımda Ayşe Yusuf Erdemir Anaokulu, 23 Nisan Anaokulu, Perihan Kıbrıslıoğlu Anaokulu'nda müdür yardımcılığı ve okul müdürlüğü görevlerinde bulundum. 2014 yılı aralık ayından beri Saime Aslan Anaokulu'nda okul müdürü olarak görev yapmaktayım. Evli ve 2 erkek çocuk annesiyim.